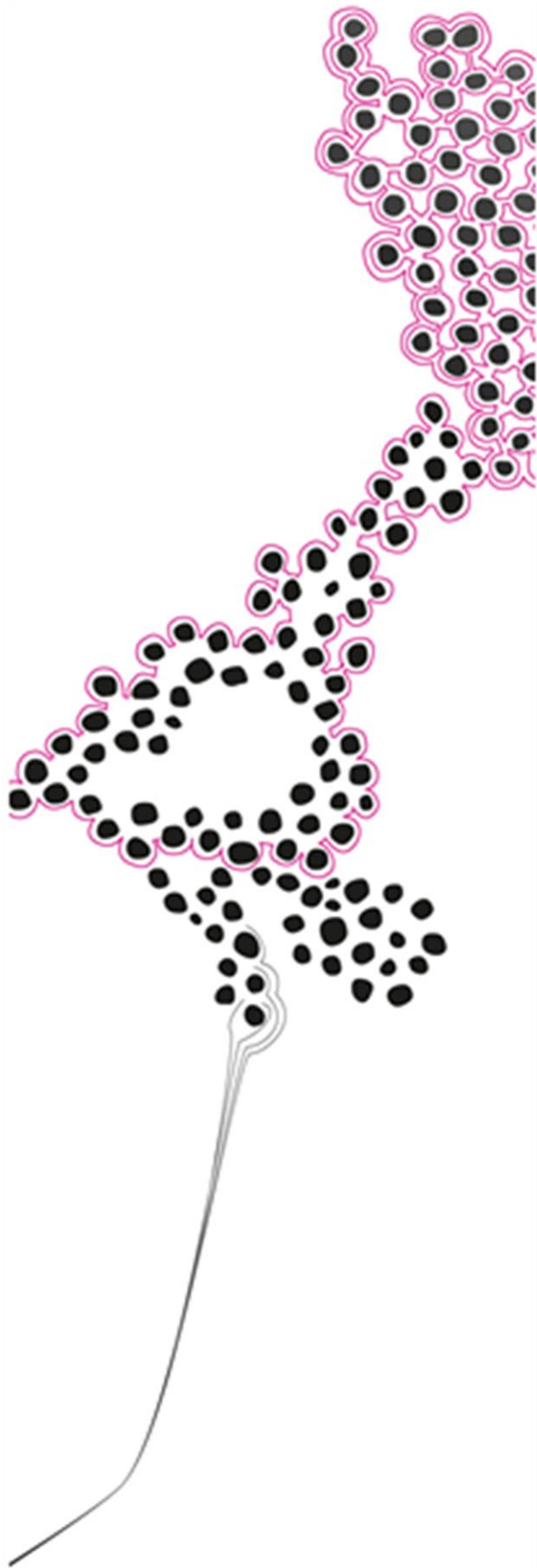

BACHELOR OPDRACHT

Verschillen in innovatie: een kwantitatief onderzoek naar de invoering van een fysiek inlooppunt van het Centrum voor Jeugd en Gezin 2007-2011.

Auteur: Merle Suzanne Scholte op Reimer

Datum: 2 februari 2015

Verschillen in innovatie: een kwantitatief onderzoek naar de invoering van een fysiek inlooppunt van het Centrum voor Jeugd en Gezin 2007-2011.

Auteur: Merle Suzanne Scholte op Reimer

Begeleiders: Dr. V. (Veronica) Junjan & W. (Wouter) Jans MSc.

Bachelorthesis Bestuurskunde
Universiteit Twente
2 februari 2015

Samenvatting

In 2007 trad de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) in werking. Deze wet draagt bij aan het principe dat inwoners zo lang mogelijk kunnen participeren in de samenleving, en wordt daarom ook wel de participatiewet genoemd. Omdat gemeenten beter weten wat de lokale inwoners nodig hebben dan de overheid zijn gemeenten belast met het uitvoeren van taken die voortkomen uit de Wmo (Wmo, 2007). Via de Wmo wordt onder andere aan gemeenten opgedragen te voorzien in de ondersteuning van zorg voor kinderen, jongeren en hun ouders (Wmo, 2007).

In dit onderzoek wordt specifiek gekeken naar het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG). Dit heeft tot de volgende onderzoeksvraag geleidt: *“In hoeverre heeft de omvang van kinderen- en jeugdproblematiek in een gemeente invloed op het tijdstip waarop de gemeente een fysiek inlooppunt voor het Centrum van Jeugd en Gezin heeft gerealiseerd in de periode 2007-2011?”*. Om de hoofdvraag te beantwoorden is er in dit onderzoek gebruik gemaakt van kwantitatieve data. Deze data is afkomstig uit gemeente-surveys. Deze gemeente-surveys worden elk jaar elkaar afgenomen door onderzoeksinstituut Bestuur en Management Consultants (BMC): Jaarrapportage Brede doeluitkering Centrum Jeugd en Gezin 2007-2011. De data uit BMC rapportages geven de timing van het invoeringsmoment van een fysiek inlooppunt van het CJG weer. Daarnaast wordt er gebruik gemaakt van de data afkomstig uit het Kinderen in Tel bestand (Steketee, Mak et al. 2009) hieruit wordt de variabele kinderen- en jeugdproblematiek gevormd. Als laatste wordt in dit onderzoek gebruikt gemaakt van data afkomstig van het Centraal Bureau voor Statistiek (CBS 2007) voor de variabele gemeentegrootte. Door middel van correlatie en regressie analyses wordt uiteindelijk de hoofdvraag beantwoord.

Uit dit onderzoek is gebleken dat de omvang van kinderen- en jeugdproblematiek in een gemeente van positieve invloed is op het invoeringsmoment van een fysiek inlooppunt van het CJG. Gebleken is dat de mate van kinderen- en jeugdproblematiek voor 5.7% de variatie in timing kan verklaren. Naast kinderen- en jeugdproblematiek is er gekeken naar de invloed van gemeentegrootte op de timing. Wanneer we beide variabelen samenvoegen kan voor 14.9% de variatie in timing van het fysieke inlooppunt van het CJG worden verklaard.

Voorwoord

Dit onderzoek is uitgevoerd ter afsluiting van de bachelorfase van de opleiding Bestuurskunde aan de Universiteit Twente. Mijn interesse lag met name richting de praktische kant van de studie bestuurskunde. Met dit gegeven als vertrekpunt had ik in eerste instantie veel verschillende ideeën voor mijn scriptie. Maar na contact te hebben gezocht met dr. Veronica Junjan kregen deze ideeën een specifieke richting. Nadat ik via haar in contact kwam met MSc. Wouter Jans, kwam er een onderwerp voor mijn bachelorthesis naar voren. In dit onderzoek staat innovatie van beleid bij gemeenten centraal. Als specifieke casus voor dit onderzoek is het Centrum Jeugd en Gezin gekozen.

Bij het uitvoeren van dit onderzoek en het schrijven van deze scriptie ben ik namens de universiteit begeleid door dr. Veronica Junjan en MSc. Wouter Jans. Ze hebben beide veel tijd en aandacht aan dit onderzoek besteed. Bij deze wil ik hen bedanken voor alle adviezen en feedback die ik tijdens de verschillende contactmomenten heb mogen ontvangen. Naast mijn begeleiders van de Universiteit Twente wil ik ook graag mijn vriend en familie bedanken voor de bemoedigende woorden en het 'duwtje in de goede richting' gedurende deze studie.

Merle Suzanne Scholte op Reimer

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
Voorwoord	4
1. Inleiding.....	6
1.2 Onderzoeksvragen.....	7
2. Literatuuronderzoek	10
2.1 Innovatie van beleid	10
2.2 Theoretisch kader	14
2.2.1 Deelvragen en Hypotheses.....	14
3. Onderzoeksmethoden & operationalisering	17
3.1 Onderzoeksmethoden.....	17
3.2 Operationalisering.....	17
4. Analyses.....	21
4.1. Beschrijvende analyse	21
4.1.1 Timing.....	21
4.1.2 Kinderen- en jeugdproblematiek	23
4.2.1 Kindersterfte.....	23
4.2.2 Zuigelingensterfte.....	25
4.2.3 Jeugdcriminaliteit.	26
4.2.4 Jeugdwerkloosheid	27
4.2.5 Jeugdzorg	28
4.2.6 Kinderen in achterstandswijken	29
4.2.7 Kinderen in armoede	30
4.2.8 Schoolverzuim.....	31
4.2.9 Openbare speelruimte.....	32
4.2.10 Percentage tienermoeders	33
4.2.11 Kindermishandeling.....	34
4.2.12 Onderwijs leerlinggewicht hoger dan 0.....	35
4.2.13 Kinderen-jeugdproblematiek totaal	36
4.3 Gemeentegrootte	37
4.4 Conclusie beschrijvende analyse	39
4.5 Verklarende analyse	40
4.5.1 Correlaties	40
4.5.2 Regressie analyse	42
4.6 Betrouwbaarheid.....	47
5. Conclusie en Discussie	52
5.1 Conclusie.....	52
5.2 Discussie	53
5.3 Aanbevelingen & leerpunten	55
6. Literatuurlijst.....	56

1. Inleiding

In dit hoofdstuk zal allereerst achtergrondinformatie worden gegeven over het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) en het ontstaan hiervan. Dit is nodig om een goed beeld te krijgen van wat een CJG doet en welke doelen het dient binnen de samenleving. Vervolgens zullen de onderzoeksvraag en de daarbij behorende deelvragen worden gepresenteerd.

In 2007 trad de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) in werking. Deze wet draagt bij aan het principe dat inwoners zo lang mogelijk kunnen participeren in de samenleving, en wordt daarom ook wel de participatiewet genoemd. De wet moet ervoor zorgen dat mensen zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven meedoen in de samenleving, al of niet geholpen door vrienden, familie of bekenden. Als dat niet lukt, biedt de gemeente ondersteuning. Omdat de rijksoverheid er vanuit gaat dat gemeenten beter weten wat de lokale inwoners nodig hebben dan de rijksoverheid zelf, zijn gemeenten belast met het uitvoeren van taken die voortkomen uit de Wmo (Wmo, 2007). Via de Wmo wordt onder andere aan gemeenten opgedragen te voorzien in de ondersteuning van zorg voor kinderen, jongeren en hun ouders (Wmo, 2007). Met deze decentralisatie wil men beter en specifiekere beleid creëren gericht op de lokale zorgvraag.

In dit onderzoek wordt specifiek gekeken naar één onderdeel hiervan, namelijk het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG), een belangrijk onderdeel in de organisatie betreffende jeugdzorg in Nederland. Deze centra bieden ouders en opvoeders de gelegenheid om vragen te stellen over het opvoeden van kinderen en jongeren in de leeftijd van – 9 maanden tot en met 23 jaar. Via het CJG probeert men problemen vroegtijdig aan te pakken, daarnaast heeft het CJG als taak het versterken van de sociale verbanden rondom het gezin. Gemeenten kunnen naar eigen inzicht het CJG inrichten. De centra voor jeugd en gezinnen in Nederland verschillen hierdoor in grootte, ambitie, organisatie en aanbod (NJI 2014). Wel beschikken ze allemaal over de volgende kerntaken: informatie en advies geven, signaleren van problemen bij opgroeien en opvoeden, zorgen dat kinderen, jongeren en hun ouders de juiste hulp krijgen, pedagogische hulp geven en het coördineren van zorg (NJI 2014).

Sinds 2011 is elke gemeente in Nederland verplicht om een fysiek inlooppunt van het CJG te hebben. Elke gemeente in Nederland heeft dus minimaal één inlooppunt van het CJG. Hier kunnen ouders en verzorgers op een laagdrempelige manier informatie krijgen over het opgroeien en opvoeden van kinderen. Gemeenten zijn echter vrij in de invulling van het fysieke CJG inlooppunt. Zo zou er dus, afhankelijk van de vraag, in sommige gemeenten gekozen kunnen worden voor meerdere fysieke inlooppunten van het CJG (Rijksoverheid, 2008.).

Belangrijk om aan te merken is dat het CJG het netwerk rondom de opvoeding niet direct zelf kan beïnvloeden, maar wel betere omstandigheden kan creëren die de ruimte geven voor vernieuwende of verbeterde sociale banden. Gemeenten hebben de vrijheid om een aanbod te creëren dat specifiek gericht is op de lokale vraag. Het is dan ook belangrijk dat gemeenten het CJG op een correcte en gerichte manier toepassen. Een goed voorbeeld hiervan is de rol die het CJG vervult in het vormen van sociale netwerken rondom jongeren en opvoeders. Betrokken burgers die samen verbanden vormen versterken de gemeenschapszin. Het CJG ondersteunt hierin met informatie en adviezen. Dit voorkomt dat jongeren en opvoeders, waarbij het allemaal wat minder soepel verloopt direct bij professionele zorg moeten aankloppen (NIJ 2014).

In dit onderzoek wordt gekeken naar wat de beweegredenen zijn van gemeenten om over te gaan tot het bepalen van nieuw beleid. Als specifieke casus staat binnen dit onderzoek het CJG centraal. In de wetenschap wordt veel geschreven over innovatie van beleid. Berry & Berry (2007) en Rogers (2003) schrijven over de totstandkoming van beleid en het verloop van de invoering van nieuw beleid. Binnen dit onderzoek wordt gekeken of de mate van kinderen- en jeugdproblematiek van invloed is op het tijdsmoment van de invoering van een fysiek inlooppunt van het CJG. Daarnaast wordt er ook gekeken in hoeverre gemeentegrootte verklarend is voor de invoering van een fysiek inlooppunt van het CJG.

1.2 Onderzoeksvragen

Het Centrum voor Jeugd en Gezin is een goed voorbeeld van de decentralisatie; het rijk is van mening dat gemeenten beter weten wat haar lokale inwoners nodig hebben. In de ideale situatie zou dit betekenen dat in gemeenten waar een hoge mate van kinderen- en jeugdproblematiek is, men eerder over is gegaan tot de invoering van een fysiek inlooppunt van het CJG. Om er achter te komen of dit daadwerkelijk zo is gegaan, is er de volgende hoofdvraag opgesteld:

“In hoeverre heeft de omvang van kinderen- en jeugdproblematiek in een gemeente invloed op het tijdstip waarop de gemeente een fysiek inlooppunt voor het Centrum van Jeugd en Gezin heeft gerealiseerd in de periode 2007-2011?”.

De mate van kinderen- en jeugdproblematiek binnen gemeenten wordt gemeten door de variabelen van het “Kinderen in Tel” -bestand. Kinderen in Tel is een organisatie die jaarlijks per gemeente de ‘kwaliteit van leven’ meet voor kinderen. Men meet dit aan de hand van gekozen thema’s en indicatoren die aansluiten bij het normatieve kader van het Verdrag inzake de Rechten van het Kind (Steketee, Mak et al. 2009). Centraal in dit onderzoek staat het tijdsmoment van invoering per gemeente (‘timing’) als afhankelijke variabele. Daarnaast wordt er gekeken naar de onafhankelijke variabele ‘kinderen en jeugd problematiek’ en de onafhankelijke variabele ‘gemeentegrootte’. Om

de hoofdvraag goed te kunnen beantwoorden zijn er ook deelvragen geformuleerd. Met behulp van deze deelvragen zal uiteindelijk de hoofdvraag uitvoerig worden beantwoordt.

1. “In hoeverre verschillen gemeenten in de mate waarin sprake is van kinderen- en jeugdproblematiek in het jaar 2007?”

Om deze deelvraag te beantwoorden wordt de variabele kinderen- en jeugdproblematiek per indicator geanalyseerd. Indicatoren die onder deze variabele vallen zijn: kindersterfte, zuigelingensterfte, jongeren met delict voor de rechter, werkloze jongeren, kinderen in jeugdzorg, kinderen in achterstandswijken, kinderen in een gezin met uitkering, de meldingen van kindermishandeling, achterstandsleerlingen, relatief verzuim en het aantal tienermoeders. Hierdoor wordt duidelijk hoe de verschillen tussen gemeenten betreffende de kinderen- en jeugdproblematiek zich onderling verhouden.

2. “In hoeverre verschillen de momenten van de invoering van een fysiek Centrum voor Jeugd en Gezin tussen gemeenten in het tijdsframe van 2007-2011?”

Via deze deelvraag worden de momenten van invoering van een fysiek CJG in kaart gebracht. Via duidelijke grafische weergaven zal een beeld ontstaan waarin per gemeente in Nederland duidelijk de verschillen of overeenkomsten van het moment van invoering wordt weergegeven. Aan de hand hiervan kan het onderzoek zich vervolgen en richten op de volgende deelvragen.

3. “In hoeverre kunnen de verschillen van de invoering per gemeente van een fysiek Centrum voor Jeugd en Gezin verklaard worden aan de hand van de mate van problematiek rondom kinderen- en jeugd per gemeente?”

De variabele kinderen- en jeugdproblematiek wordt zoals eerder beschreven gemeten aan de hand van het “Kinderen in Tel” -bestand. Via deze deelvraag wordt per gemeente de mate van kinderen- en jeugdproblematiek in beeld gebracht. Vervolgens wordt deze vergeleken met het moment van invoering per gemeente. Via deze vergelijking wordt inzichtelijk of er een positief verband bestaat tussen de mate van kinderen en jeugd problematiek binnen een gemeente en het moment van invoering van een fysiek CJG.

4. “In hoeverre is de gemeentegrootte een verklarende factor voor de verschillen van invoering per gemeente van een fysiek Centrum voor Jeugd en Gezin?”

Naast het feit dat dit onderzoek kijkt of er een positief verband is tussen de mate van kinderen- en jeugdproblematiek wordt er gekeken naar de gemeentegrootte. Hierbij wordt in kaart gebracht of er een positief verband is tussen de gemeentegrootte en het tijdstip van invoering van een fysiek inlooppunt van het CJG van een gemeente.

Aan de hand van deze deelvragen tracht ik een duidelijk beeld te schetsen in de periode van 2007 tot en met 2011 waarbij in kaart wordt gebracht welke factoren leiden tot een fysiek inlooppunt van het CJG. In het volgende hoofdstuk, het literatuuroverzicht, zullen bestaande theorieën over innovaties van gemeenten worden besproken en is er aandacht voor factoren die van invloed zijn op innovaties. Daarnaast zal in het volgende hoofdstuk besproken worden welke handvatten de theorieën bieden om de hoofdvraag en deelvragen te kunnen beantwoorden.

2. Literatuuronderzoek

In dit hoofdstuk zal dieper worden ingegaan op de bestaande literatuur met betrekking tot innovatie van beleid. Eerst wordt weergegeven wat van innovatie van beleid is, en welke definitie van innovatie er wordt gehanteerd binnen dit onderzoek. Vervolgens wordt er gekeken welke factoren leiden tot de invoering van nieuw beleid. In de bestaande literatuur is veel geschreven over de factoren die bijdragen aan innovatie van beleid. Binnen dit onderzoek kijken we naar twee van de vier factoren die Berry & Berry (2007) weergegeven binnen hun onderzoek. Daarnaast wordt er beschreven hoe innovatie van beleid kan verlopen. Zowel het onderzoek van Rogers (2003), waarin de ideaaltypische s-curve wordt besproken, als het onderzoek van Jans, Denters et al (2013) dragen hier aan bij. Als laatste wordt kort aandacht besteed aan de factoren die de verschillen in innovatie kunnen verklaren.

2.1 Innovatie van beleid

Om de onderzoeksvraag: *“Heeft de omvang van kinderen- en jeugdproblematiek in een gemeente invloed op het tijdstip waarop de gemeente een fysiek inlooppunt voor het Centrum van Jeugd en Gezin heeft gerealiseerd in de periode 2007-2011?”* te beantwoorden moet eerst duidelijk worden wat nu precies de invoering van nieuw beleid inhoudt. In de wetenschappelijke literatuur is door verschillende auteurs beschreven wat innovatie is en wat het inhoudt. Herweijer en van Genugten (2013) hanteren de volgende definitie van het begrip innovatie: *“Een innovatie is een ingrijpende verandering in hoe een organisatie haar diensten levert aan haar omgeving. Bij een innovatie wordt een traditionele productiewijze vervangen door een nieuwe manier van dienst verlenen”*. Jans, Denters et al. (2013) hanteren binnen hun onderzoek een eigen heldere definitie: *“Het gaat bij innovaties om beleidsprogramma’s, werkwijzen of activiteiten die voor de onderzochte bestuurlijke eenheid (hier een gemeente) nieuw zijn, ongeacht de vraag hoe oud het betreffende programma is en of het eerder al elders is ingevoerd”*. In het artikel van Jans, Denters et al. (2013) wordt verder verwezen naar het model van Rogers (2003), om de verspreidingen van innovatie weer te geven. Rogers (2003) stelt dat er bij innovatie altijd sprake is van een verandering. In de publieke sector is deze verandering een verbetering of juist een ontwikkeling van reeds bestaande diensten (Rogers 2003).

Binnen dit onderzoek wordt er gebruikt gemaakt van de volgende (eigen) definitie voor innovatie: *‘Er is sprake van een innovatie als een traditionele werkwijze, beleidsprogramma of activiteit van een gemeente vervangen wordt door een nieuw programma of een nieuwe manier van dienst verlenen.’* Wanneer we kijken naar een fysiek inlooppunt van het CJG is er volgens bovenstaande definitie sprake van een innovatie. Hierdoor is de traditionele manier van dienst verlenen, namelijk het hebben van een CJG zonder fysiek inlooppunt, vervangen. De nieuwe manier van dienst verlenen heeft een fysiek en laagdrempelig inlooppunt van het CJG. Echter zijn niet alle

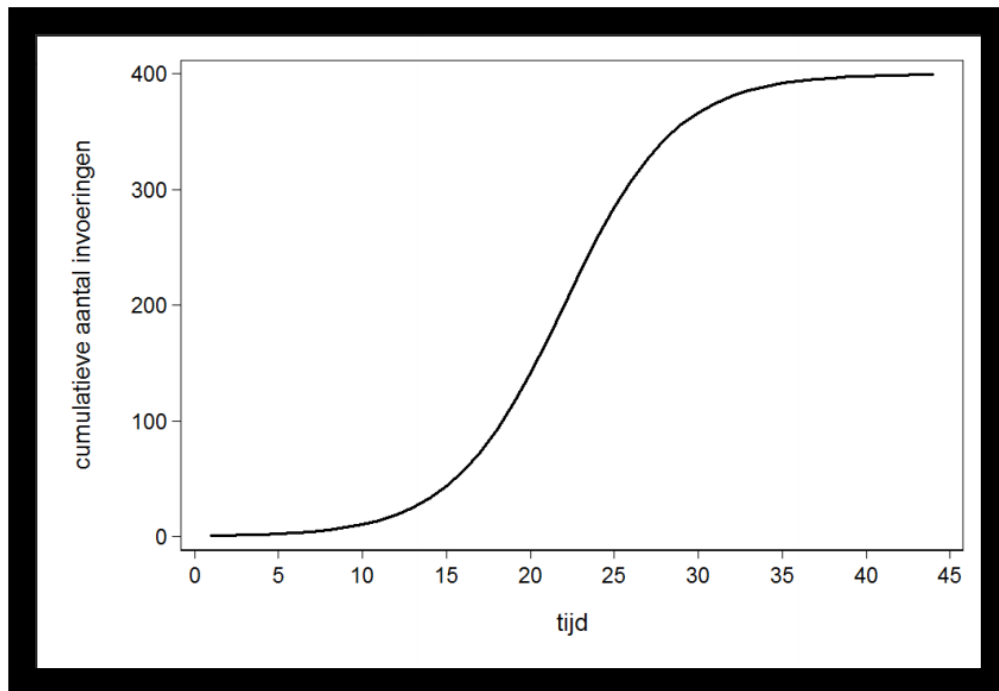
gemeenten in Nederland gelijk overgegaan tot deze innovatie. Gedurende dit onderzoek zal er gebruik worden gemaakt van beschikbare data van 2007 tot en met 2011. Hierdoor wordt nauwkeurig in beeld gebracht wanneer gemeenten over zijn gegaan tot invoering van een fysiek inlooppunt van het CJG. Bovendien wordt zo duidelijk welke gemeenten eerder over zijn gegaan tot een fysiek CJG, voordat het vanuit de overheid verplicht werd gesteld om een fysiek CJG te hebben in 2011.

Er is veel onderzoek gedaan naar bepaalde factoren die het overgaan tot nieuw beleid kunnen verklaren. In veel onderzoeken wordt gebruik gemaakt van het model van Berry & Berry (2007). De mate van de invoering van innovaties in beleid wordt volgens Berry & Berry (2007) door vier factoren bepaald. De *eerste factor* is competitie: lokale overheden zijn altijd bezig met competitie om hun inwoners tevreden te houden en het welzijn en de welvaart op peil te houden. *Ten tweede* leren ambtenaren van elkaar, ze zien welk beleid succesvol is en waar doelstellingen worden gehaald, vaak wordt dit beleid dan overgenomen. *Als derde factor* stellen Berry & Berry (2007) dat nieuw beleid vaak van hogere hand komt, van nationale overheden via mandaat. *Als laatste* kan druk van lokale inwoners gezien worden als een factor waardoor nieuw beleid eerder tot stand komt (Berry 2007). Binnen dit onderzoek wordt er gekeken naar de timing van de invoering van het fysieke inlooppunt van het CJG. In 2011 werd dit verplicht gesteld door de overheid, één van de factoren die ook door Berry wordt aangegeven (Berry, 2007). Daarnaast staat de mate van kinderen- en jeugdproblematiek centraal, hierbij wordt er vanuit gegaan dat er in gemeenten waar een relatief hoge mate van kinderen- en jeugdproblematiek is er ook meer druk vanuit de samenleving komt op het lokale bestuur (gemeente). Kortom dit zou betekenen dat door de druk van lokale inwoners op het lokaal bestuur, gemeenten eerder over zijn gegaan tot invoering van een fysiek inlooppunt van het CJG. Dit wordt ook in het model van Berry & Berry (2007) genoemd als verklarende factor voor de mate van innovaties.

Naast bovenstaande literatuur wordt er ook gekeken naar de s-curve van Rogers die beschreven wordt in het artikel van Rogers (2003). Rogers (2003) kijkt naar het tijdstip van invoering van beleid, vervolgens wordt er een onderscheid gemaakt in een aantal verschillende groepen. Zo zijn bij innovaties er eerst een aantal pioniers (“innovators”) die het voortouw nemen, gevolgd door een vroege meerderheid. Hierna volgen de late volgers en dan is er nog een kleine achterhoede die als laatst volgt (Rogers 2003). Wanneer de innovaties allemaal bij elkaar worden opgeteld vormen ze samen na verloop van tijd een s-curve(figuur 1). Als deze ideaaltypische s-curve van Rogers (2003) toegepast wordt op het moment van invoering van een fysiek inlooppunt van het CJG per gemeente, zou dit betekenen dat een klein aantal gemeenten als eerste over zijn gegaan tot het invoeren van een fysiek inlooppunt van het CJG. In figuur 1 is dan ook te zien dat na 10 maanden ongeveer vijf gemeenten over zijn gegaan tot een fysiek inlooppunt van het CJG. Aansluitend daarop, na 15

maanden, volgt dan een kleine vroege meerderheid 50 Nederlandse gemeenten zouden dan zijn overgegaan tot invoering van een fysiek inlooppunt van het CJG. Hierna volgt de late meerderheid na 25 maanden zullen 300 gemeenten in totaal over zijn gegaan tot een fysiek inlooppunt van het CJG. Als laatste is te zien in figuur 1 dat na 45 maanden de grote meerderheid volgt. Dit betekent dat dan alle 407 Nederlandse gemeenten over zijn gegaan tot invoering van een fysiek inlooppunt van het CJG.

Figuur 1. S-curve van Rogers, afkomstig uit het artikel van (Jans, Denters et al. 2013).

De ideaaltypische s-curve wordt veelvuldig gebruikt in de literatuur, zo beschrijft Gray (1973) hoe de ideaaltypische s-curve (figuur 1) verklaard kan worden. *Allereerst* moet worden opgemerkt dat 'adoptietijd van een innovatie wordt bepaald door een oneindig samenspel van verschillende factoren en toeval' (Pemberton 1936). *Ten tweede* wordt een verklaring van de ideaaltypische s-curve van Rogers (2003) gegeven. Gray (1973) stelt dat de leercurve van een individu dezelfde s-vormige vorm heeft als de s-curve van het innovatieproces. Adaptatie van een staat, of in dit geval een gemeente is dan ook gelijkwaardig aan het leerproces van een individu. *Ten derde* is er sprake van een interactie-effect. Hiermee wordt aangegeven dat gemeenten of staten die eerder over zijn gegaan tot de invoering van beleid de achterblijvende steden of gemeenten beïnvloeden om ook over te gaan tot invoering van nieuw beleid (Gray 1973).

Hoewel de ideaaltypische s-curve van Rogers (2003) een beeld schetst van hoe innovatie van beleid kan verlopen, blijkt uit andere onderzoeken dat innovaties niet altijd standaard via deze s-curve verlopen. Zo blijkt uit een onderzoek van Jans, Denters et al. (2013) naar de invoering van de

basisregistraties adressen en gebouwen (BAG). Aanvankelijk zouden binnen een periode van 3 jaar (2006-2009) alle gemeenten in Nederland moeten voldoen aan de eisen van de BAG. Na de eerste deadline, in 2009, bleken slechts 4 gemeenten te voldoen aan de eisen van de BAG, de deadline werd 2 jaar verschoven tot 2011. Achteraf blijkt dat het innovatieproces van de invoering van de BAG niet verlopen is via de ideaaltypische s-curve van Rogers (2003). Gedurende de BAG registratie is het merendeel van de gemeenten pas op het laatste moment, vlak voor de tweede deadline in 2011, overgegaan tot het aannemen van de BAG registratie (Jans, Denters et al. 2013). Kortom de theorie van Rogers (2003) blijkt niet per definitie het standaard verloop van elk innovatieproces weer te geven.

De rijzende vraag hierbij is echter waarom sommige gemeenten eerder overgaan tot innovatie dan andere gemeenten? Walker (1969) bestudeert in zijn onderzoek innovaties in Amerikaanse staten. Hieruit komt naar voren dat socio-economische en politieke factoren sterk bijdragen aan de mate van innovatie van staten. Een voorbeeld hiervan is dat binnen zijn onderzoek er een sterke positieve correlatie wordt gevonden tussen het gemiddelde inkomen en het moment van invoeren van een innovatie. Echter blijkt uit een onderzoek van Gray (1973) dat de invloed van socio-economische en politieke factoren niet per definitie een verklarende factor is voor de mate van innovatie. Gray (1973) stelt namelijk dat de politieke en economische factoren vooral relevant zijn voor de meest en minst innovatieve staten (Gray 1973). Dat innovatie samenhangt met veel factoren blijkt ook uit het onderzoek van Krause (2011). In dit onderzoek wordt ook de motivatie genoemd als factor die leidt tot innovatie. Met motivatie, wordt in dit geval de wil van gemeenten of staten om te innoveren bedoeld (Krause 2011). Deze theorie wordt ondersteund door het onderzoek van Mohr (1969). Gedurende zijn onderzoek concludeert Mohr (1969) dat er sprake is van een positieve relatie tussen de motivatie tot innovatie en de kracht van gemeenten om eventuele obstakels met betrekking tot innovatie te overkomen (Mohr 1969). Bovenstaande onderzoeken geven slechts enkele factoren die bijdragen om de verschillen tussen innovatiemomenten te kunnen verklaren. Het is dan ook niet eenvoudig om de diffusie van innovatie te verklaren, mede doordat er veel verschillende factoren zijn die hier allemaal aan bijdragen.

Binnen dit onderzoek wordt naast de invloed van de mate van problematiek ook gekeken naar de invloed van de gemeentegrootte op het invoeringsmoment ('timing'). In een onderzoek naar decentralisatie van Boogers, Schaap et al. (2009) wordt geconstateerd dat over het algemeen de grotere gemeenten over meer kennis, kunde en middelen beschikken dan de kleinere gemeenten. Deze constatering wordt ondersteund door het artikel van Walker Avellanda et al. (2011), hierin wordt verondersteld dat grotere gemeenten een grotere organisatie nodig hebben om alles in goede banen te leiden. Deze grotere organisatie heeft vervolgens een positief effect op mate van innovatie van beleid van een gemeente.

2.2 Theoretisch kader

Op basis van het bovenstaande literatuuronderzoek is er een koppeling gemaakt tussen de theorie en het onderzoek. Binnen dit onderzoek wordt gebruik gemaakt van een eigen, reeds beschreven, definitie over innovatie. Zoals al eerder is beschreven is er veel onderzoek gedaan naar innovatie. Deze eerdere onderzoeken helpen een theoretisch kader weer te geven voor dit onderzoek. Zo wordt ook in dit onderzoek gebruikt gemaakt van de theorie van Rogers (2003). De s-curve helpt te beschrijven hoe de timing van de fysieke inlooppunten van het CJG verloopt. Verder dragen verschillende theorieën uit de reeds geschreven literatuur bij om de achterliggende factoren, die invloed hebben op de mate van innovatie van beleid van gemeenten te verklaren. Om zo goed en volledig mogelijk de hoofdvraag te beantwoorden zijn er deelvragen opgesteld. De hypothesen van deze deelvragen zijn gebaseerd op de beschreven literatuur.

2.2.1 Deelvragen en Hypothesen

Deelvraag 1: *"In hoeverre verschillen gemeenten in de mate waarin sprake is van kinderen- en jeugdproblematiek in het jaar 2007?"*

Uit onderzoek van Boogers, Schaap et al. (2009) is gebleken dat grotere gemeenten over het algemeen over meer kennis, kunde en middelen beschikken dan kleinere gemeenten. Deze constatering wordt ondersteund door onderzoek van Walker, Avellanda et al. (2011). Zij stellen dat grotere gemeenten automatisch een grotere organisatie hebben om alles in goede banen te leiden. Eén van de gevolgen hiervan is dat grotere gemeenten eerder in staat zijn om beleid te maken en zodoende de problematiek aan te pakken. Dit draagt bij aan het feit dat er naar verwachting verschillen zullen zijn in de mate van kinderen- en jeugdproblematiek in Nederlandse gemeenten. Aan de andere kant moet er natuurlijk rekening mee worden gehouden dat er in Nederlandse steden automatisch sprake is van meer problematiek. Marlet, Bosker et al. (2008) stellen dat het van alle tijden is dat een stad ook problemen aantrekt. Zowel een grotere diversiteit in culturen als het leven in een grotere anonimiteit, zorgen ervoor dat er doorgaans meer problematiek is in grotere steden (Marlet, Basker et al 2008).

Deelvraag 2: “In hoeverre verschillen de momenten van de invoering van een fysiek Centrum voor Jeugd en Gezin tussen gemeenten in het tijdsframe van 2007-2011?”

Uit de theorie naar de spreiding van innovatie van Rogers (2003) komt de ideaaltypische s-curve na voren. Wanneer deze curve wordt toegepast om het invoeringsmoment van een fysieke inlooppunt van het CJG weer te geven dan zal dat als volgt gaan: eerst zal een klein aantal gemeenten aanzienlijk eerder over zijn gegaan tot het invoeren van het CJG. Vervolgens zal een smalle meerderheid van gemeenten over gaan tot de invoering van het CJG. Daarna zal de grotere meerderheid en de late meerderheid van gemeenten volgen, mede doordat er in 2011 een wettelijke verplichtstelling volgde vanuit de overheid voor het instellen van het CJG per gemeente. Door deze verplichtstelling wordt er verwacht dat er in 2012 in elke gemeente een fysiek inlooppunt van het CJG zal zijn. Uit de theorie van Jans, Denters et al (2013) blijkt echter dat invoering van nieuw beleid ook anders kan verlopen. Als de deadline voor gemeenten niet haalbaar is, of al er onduidelijkheden zijn over het beleid kan de invoering vertraagd verlopen. De ideaaltypische s-curve zoals beschreven door Rogers (2003) is dan niet te zien. De invoering van een fysiek inlooppunt van het CJG is verlopen in de periode tussen 2007-2011. Omdat dit een relatief lange (4 jaar) periode is, wordt er binnen dit de theorie van Rogers (2003) overgenomen.

Hypothese 2: *De verschillen tussen het invoeringsmoment van een fysiek inlooppunt van het CJG per gemeente zullen overeenkomen met de ideaaltypische s-curve van Rogers (2003).*

Deelvraag 3: “In hoeverre kunnen we de verschillen van de invoering per gemeente van een fysiek Centrum voor Jeugd en Gezin verklaren door de mate van problematiek rondom kinderen en jeugd per gemeente?”

Uit de literatuur blijkt al dat het moeilijk is om te verklaren welke factoren bijdragen aan de mate van innovatie van beleid. Binnen dit onderzoek wordt gekeken of de mate van problematiek leidt tot specifiek gericht beleid, of om het in andere woorden te zeggen, of meer problematiek leidt tot nieuw beleid. Berry & Berry (2007) stellen dat één van de vier factoren die leiden tot nieuwe beleidsvorming vaak tot stand komen via verzoeken uit de samenleving. Met andere woorden hoe meer problematiek lokale inwoners ervaren, hoe meer druk ze zullen uitoefenen op de gemeenten en hoe eerder er sprake is van de totstandkoming van nieuw beleid. Binnen dit onderzoek wordt verwacht dat een hoge mate van kinderen- en jeugdproblematiek er toe leidt dat gemeenten eerder over zijn gegaan tot invoering van een fysiek CJG. Kinderen- en jeugdproblematiek is een breed probleem dat een relatief grote groep mensen uit de samenleving aanspreekt. Daarom wordt er verwacht dat gemeenten zeker gevoelig zijn voor de druk vanuit de lokale bevolking betreffende dit specifieke onderwerp.

Hypothese 3: *Een hogere mate van kinderen- en jeugdproblematiek binnen een gemeente heeft een positieve invloed op het invoeringstijdstip van een fysiek CJG van een gemeente.*

Deelvraag 4: “In hoeverre is de gemeentegrootte een verklarende factor voor de verschillen van invoering per gemeente van een fysiek inlooppunt van Centrum voor Jeugd en Gezin?”

De gemeentegrootte heeft een positieve invloed op de timing van invoering van een fysiek Centrum voor Jeugd en Gezin. Zowel Boogers, Schaapt et al.(2009) als Walker, Avellaneda et al. (2011) constateren dat grotere gemeenten over het algemeen meer kennis, kunde en middelen beschikken dan kleinere gemeenten. De gemeentegrootte heeft een directe invloed op de organisatiegrootte. Verondersteld wordt dat de organisatiegrootte een positief effect zou hebben op de mate van innovatie van beleid per gemeente (Walker, Avellaneda et al. 2011).

Hypothese 4: *Grotere gemeenten zullen eerder over gaan tot invoering van een fysiek inlooppunt van het CJG dan kleinere gemeenten.*

3. Onderzoeksmethoden & operationalisering

In het vorige hoofdstuk zijn verschillende theorieën en onderzoeken besproken. Dit heeft uiteindelijk tot een aantal hypotheses geleid. In dit hoofdstuk zal er worden ingegaan op de methoden die bij dit onderzoek gebruikt worden. Vervolgens wordt de operationalisering besproken.

3.1 Onderzoeksmethoden

Zoals eerder al is weergegeven luidt de onderzoeksvraag van dit onderzoek: *“Heeft de omvang van kinderen- en jeugdproblematiek in een gemeente invloed op het tijdstip waarop de gemeente een fysiek inlooppunt voor het Centrum van Jeugd en Gezin heeft gerealiseerd in de periode 2007-2011?”*. Het gaat hier om een empirische onderzoeksvraag die verklarend van aard is. Gedurende het onderzoek zal er gebruik worden gemaakt van kwantitatieve data van de gehele populatie, namelijk alle gemeenten in Nederland (N=407). Om duidelijk weer te geven hoe dit onderzoek verloopt zal nu het onderzoeksdesign worden beschreven. In het geval van dit onderzoek zou in eerste instantie gedacht kunnen worden aan een cross sectioneel onderzoeksdesign. Hierbij is de verklarende data eigenlijk een ‘snapshot’ zoals Babbie (2009) cross sectioneel onderzoek beschrijft in zijn boek (Babbie 2009). Het is echter lastig om dit onderzoek één specifiek onderzoeksdesign mee te geven. Aan de hand van de data uit de gemeente interviews, de BMC rapporten, wordt er namelijk gekeken naar de jaren 2007-2011. Vanwege de meerdere tijdstipmomenten neigt het hierdoor naar longitudinaal onderzoek. Deze vorm van onderzoek kijkt naar een bepaald fenomeen gedurende een langere tijdsperiode. De BMC jaarrapportages bestuderen meerdere jaren en zouden dus longitudinaal zijn. Maar daar tegenover stellen zowel de data afkomstig uit het Kinderen in Tel bestand als de gemeentegrootte beide data vast over het jaar 2007. Kortom aan de ene kant is de afhankelijke variabele ‘timing’ longitudinaal opgebouwd, van 2007-2011, terwijl aan de andere kant de onafhankelijke variabele ‘gemeentegrootte’ en de afhankelijke variabele ‘kinderen- en jeugdproblematiek’ alleen gegevens bevatten van het jaar 2007. Hierdoor zouden deze variabelen eerder in een cross sectioneel onderzoeksdesign passen.

3.2 Operationalisering

In dit onderzoek zal gebruik worden gemaakt van kwantitatieve data afkomstig uit gemeente-surveys. Deze gemeenten-surveys worden elk jaar elkaar afgenomen door het BMC: Jaarrapportage Brede doeluitkering Centrum Jeugd en Gezin. Vanuit het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport wordt elk jaar opdracht gegeven tot het opstellen van deze rapportage. Dit met het oog op het monitoren en verkrijgen van beleidsinformatie omtrent de lokale en landelijke ontwikkeling van de Centra voor Jeugd en Gezin in Nederland. (Houwer 2008, Houwer 2009, Houwer 2010, Houwer

2011). In dit onderzoek wordt gebruik gemaakt van de data afkomstig uit de interviews van 2009 tot en met 2012. Deze data is kwantitatief, dit houdt in dat het om numerieke data gaat die een bepaald fenomeen of observatie vertegenwoordigen (Babbie 2009). Eén van de voordelen die Babbie(2009 p.422) noemt over het gebruik van kwantitatieve data is dat de resultaten iets verklaren over de gehele onderzoekspopulatie, in dit geval gemeenten in Nederland. Daarnaast wordt er gebruik gemaakt van de data afkomstig uit het Kinderen in Tel bestand (Steketee, Mak et al. 2009) en de data betreffende de gemeentegrootte afkomstig van het Centraal Bureau voor Statistiek (CBS 2007). Kortom de informatie over de variabele 'timing', het invoeringsmoment van een fysiek inlooppunt van het CJG, is afkomstig uit de BMC rapportages. De informatie voor de variabele 'kinderen en jeugd problematiek' is afkomstig uit het Kinderen in Tel bestand. Als laatste is de informatie over de gemeentegrootte afkomstig van het CBS. Alle variabelen die gedurende dit onderzoek worden gebruikt zijn grafische weergegeven in figuur 2. Hierdoor ontstaat een helder overzicht van de gebruikte data binnen dit onderzoek.

Voor dit onderzoek is alle data gekoppeld en vormt het samen een bestand waarmee we in IBM SPSS Statistics, versie 22 werken. Vanuit dit bestand worden ook de analyses uitgevoerd. Voor deze analyses worden de volledige populatiegegevens oftewel de data van alle gemeenten in Nederland (N=407) gebruikt. Hierbij moet worden opgemerkt dat deze 407 gemeenten tot stand zijn gekomen door de data vanuit het Kinderen in Tel bestand en de data afkomstig uit de BMC jaarrapportages te combineren. De data vanuit het Kinderen in Tel bestand bevatte 443 gemeenten in het jaar 2007. De BMC jaarrapportages bevatten per jaar een ander aantal gemeenten, dit naar aanleiding van gemeentelijke herverdelingen. Omdat de data binnen dit onderzoek is gekoppeld en samen één bestand vormt hanteren we gedurende dit onderzoek 407 gemeenten. Het tijdsframe van deze data speelt zich af van 2007 tot en met 2011. Eén van de vragen uit de BMC jaarrapportages was *'Is er in uw gemeente een fysiek inlooppunt van het CJG?'*. Gebaseerd op de antwoorden afkomstig van deze vraag wordt één nieuwe variabele 'timing' gecreëerd. Om de onderzoeksvraag te kunnen beantwoorden moet er sprake zijn van een causale relatie tussen de variabelen (Van Peet, Van den Wittenboer et al. 1997). Binnen dit onderzoek is het dan ook een belangrijke aanname dat de gegevens uit 2007 verklaren waarom gemeenten daarna wel of niet over zijn gegaan tot invoering van een fysiek inlooppunt van het CJG. De gegevens uit 2007 geven de situatie weer vóór de invoering van het fysieke inlooppunt van het CJG. Met andere woorden: *politici en beleidsmakers hadden op de hoogte kunnen zijn van de stand van zaken rond de kinderen- en jeugdproblematiek, en dus had dit kunnen leiden tot een eerdere invoering van een fysiek inlooppunt van het CJG.*

De afhankelijke variabele binnen dit onderzoek is 'timing van invoering van een fysiek inlooppunt van het CJG' terwijl de onafhankelijke variabele de mate van 'kinderen- en jeugd problematiek' binnen gemeenten is. Daarnaast wordt er ook nog gekeken naar de onafhankelijke

variabele 'gemeentegrootte'. De afhankelijke variabele kinderen- en jeugdproblematiek wordt gemeten aan de hand van de data van het Kinderen in Tel bestand. Dit databoek biedt een systematische presentatie over het welzijn van kinderen en jongeren in alle gemeenten in Nederland. Als basis hiervoor gebruikt het Verwey-Jonker instituut tien thema's namelijk; gezondheid, jeugdcriminaliteit, jeugdwerkloosheid, jeugdzorg, kinderen in achterstandswijken, kinderen in armoede, kindermishandeling, onderwijs, openbare speelruimte en tienermoeders. Kinderen in Tel heeft deze thema's gekozen aan de hand van het VN-verdrag inzake de rechten van het kind (Steketee, Mak et al. 2009). De gebruikte indicatoren voldoen dan ook aan een internationale richtlijn, namelijk het VN- verdrag. De indicatoren voor de variabele jeugdproblematiek zijn: kindersterfte, zuigelingensterfte, jongeren met delict voor de rechter, werkloze jongeren, kinderen in jeugdzorg, kinderen in achterstandswijken, kinderen in een gezin met uitkering, de meldingen van kindermishandeling, achterstandsleerlingen, relatief verzuim en het aantal tienermoeders. Het Verwey-Jonker instituut verzamelt deze gegevens van het CBS, de belastingdienst, het uitvoeringsinstituut werknemers verzekeringen (UWV), bureau jeugdzorg en het Wetenschappelijk Onderzoek en Documentatiecentrum (WODC) (Steketee, Mak et al. 2009). Verder wordt er gebruik gemaakt van de onafhankelijke variabele gemeentegrootte. Deze wordt verkregen door het CBS (CBS 2007). De variabelen zullen in het volgende hoofdstuk nog uitvoeriger en in detail worden besproken. Door het moment van invoering (timing) zowel te vergelijken met de gemeentegrootte en de mate van kinderen- en jeugdproblematiek ontstaat er een helder beeld en kan de onderzoeksvraag zo uitvoerig mogelijk worden beantwoord.

Figuur 2 Overzicht variabelen binnen dit onderzoek. (Bron: Eigen indeling op basis van de gebruikte data)

	Timing	Kinderen-	Gemeentegrootte
Variabele:	Afhankelijk	Onafhankelijk	Onafhankelijk
Data:	Rapporten	Kinderen- Tel Bestand	CBS
Jaar:	2007-2011	2007	2007

Indicatoren:

- kindersterfte
- zuigelingensterfte
- jongeren met delict voor rechter
- werkloze jongeren
- kinderen in jeugdzorg
- kinderen in achterstandswijken
- kinderen in gezin met uitkering
- meldingen kindermishandeling
- achterstandsleerlingen
- verzuim leerlingen
- aantal tienermoeders
- leerlinggewicht hoger dan 0

4. Analyses

In dit hoofdstuk zullen achtereenvolgend de variabelen individueel worden beschreven. Daarnaast worden de variabelen ook grafisch weergegeven. Hierna volgt een conclusie en zullen de eerste deelvragen worden beantwoord. Vervolgens wordt er gekeken naar de correlaties tussen de variabelen en volgt de regressie analyse. Hierna zal een antwoordt worden gegeven op de laatste deelvragen. Als laatste wordt nog de betrouwbaarheid van de schaal besproken.

4.1. Beschrijvende analyse

Achtereenvolgend zullen de variabelen timing, kinderen- en jeugdproblematiek en gemeentegrootte individueel besproken worden. Elke variabele wordt zowel met behulp van een tabel als grafisch weergegeven. Hierdoor ontstaat er een duidelijk beeld van de variabelen die centraal staan binnen dit onderzoek.

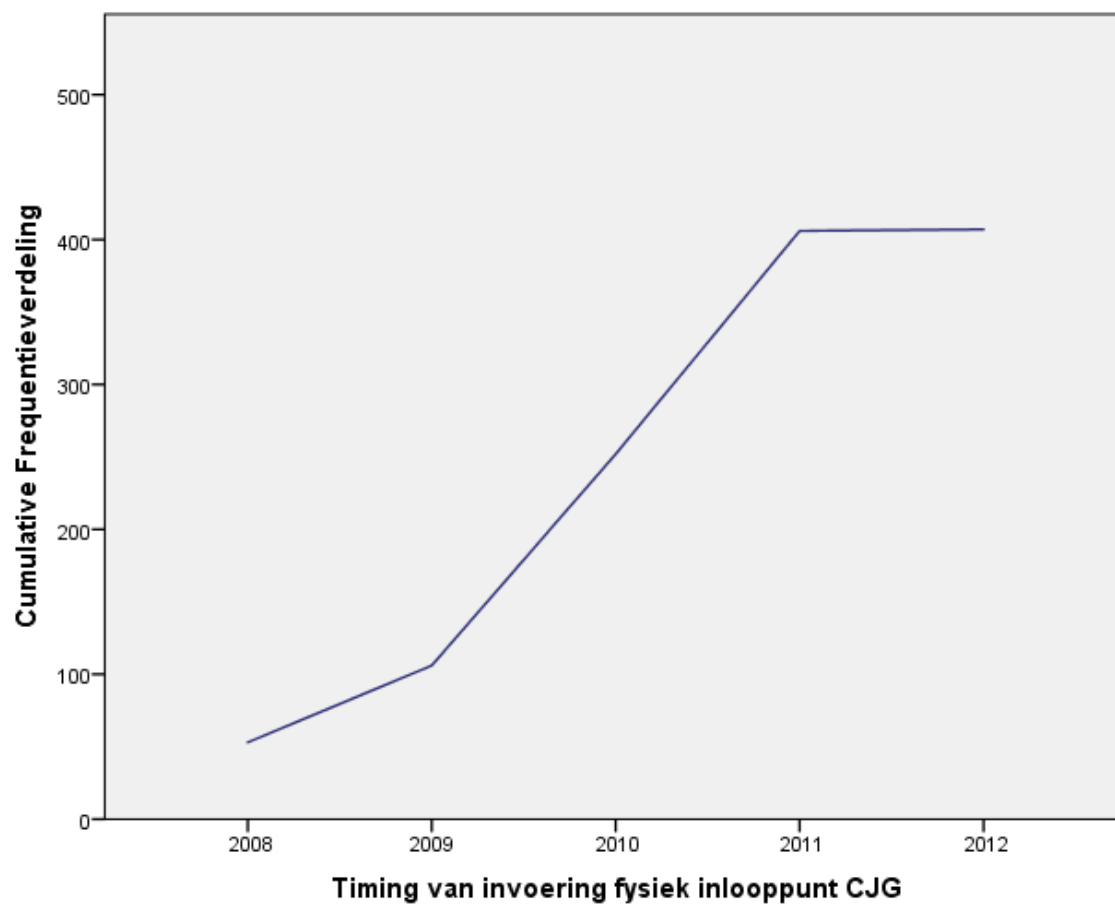
4.1.1 Timing

Binnen dit onderzoek wordt de 'timing' van invoering van een fysiek inlooppunt voor het CJG bestudeerd. Om een duidelijke weergave van deze variabele te krijgen is deze uitgesplit in jaartallen en wordt er een cumulatieve frequentieverdeling weergegeven. Tabel 1 en grafiek 1 geven het verloop van de invoeringsmomenten van alle gemeenten in Nederland (N=407) weer. De horizontale as geeft de timing van invoering van een fysiek inlooppunt van het CJG weer terwijl de verticale as de cumulatieve frequentieverdeling weergeeft. Zo valt af te lezen dat in het jaar 2009 106 gemeenten een fysiek inlooppunt van het CJG hadden. Daarnaast kan uit tabel 1 worden afgelezen dat er 53 gemeenten in het jaar 2009 een fysiek inlooppunt hebben ingesteld. Wat opvalt is dat wanneer er gekeken wordt naar grafiek 1 er wel degelijk sprake is van de eerder besproken s-curve van Rogers (Rogers 2003). In 2008 gingen 53 gemeenten over tot invoering van een fysiek CJG. Deze kleine groep (13% van het totaal) zijn dan ook de 'innovators' zoals Rogers (2003) het beschrijft. Vervolgens volgt een kleine meerderheid in 2010, maar liefst 146 (35.9%) van de Nederlandse gemeenten gaan over tot een fysiek inlooppunt van het CJG. Voor alle gemeenten in Nederland (N=407) heeft de overheid verplicht gesteld dat ze in 2011 een fysiek inlooppunt van het CJG hebben. Dit is terug te zien in de grafiek, maar liefst 154 gemeenten gaan in 2011 over tot invoering van een fysiek inlooppunt van het CJG.

Tabel 1 Timing

Jaartal	Frequentie	percentage
0. 2008	53	13,0
1. 2009	53	13,0
2. 2010	146	35,9
3. 2011	154	37,8
4. 2012	1	,2
Total	407	100,0

Grafiek 1 Cumulatieve frequentieverdeling timing invoering fysiek inlooppunt CJG.

4.1.2 Kinderen- en jeugdproblematiek

De kinderen- en jeugdproblematiek wordt, zoals eerder is beschreven gemeten aan de hand van de data uit het Kinderen in Tel bestand. De data is afkomstig uit het jaar 2007. Kinderen in Tel is een organisatie die jaarlijks per gemeente de 'kwaliteit van leven' meet voor kinderen. Men meet dit aan de hand van gekozen thema's en indicatoren die aansluiten bij het normatieve kader van het Verdrag inzake de Rechten van het Kind (Steketee, Mak et al. 2009). Hoewel in het onderzoek gebruik wordt gemaakt van de hele gehele index, worden nu eerst alle indicatoren van kinderen- en jeugdproblematiek individueel besproken. Zo ontstaat er een compleet, overzichtelijk en duidelijk beeld van alle indicatoren. In het volgende hoofdstuk zal uitvoerig worden besproken hoe de indicatoren van kinderen- en jeugdproblematiek zich tot elkaar verhouden.

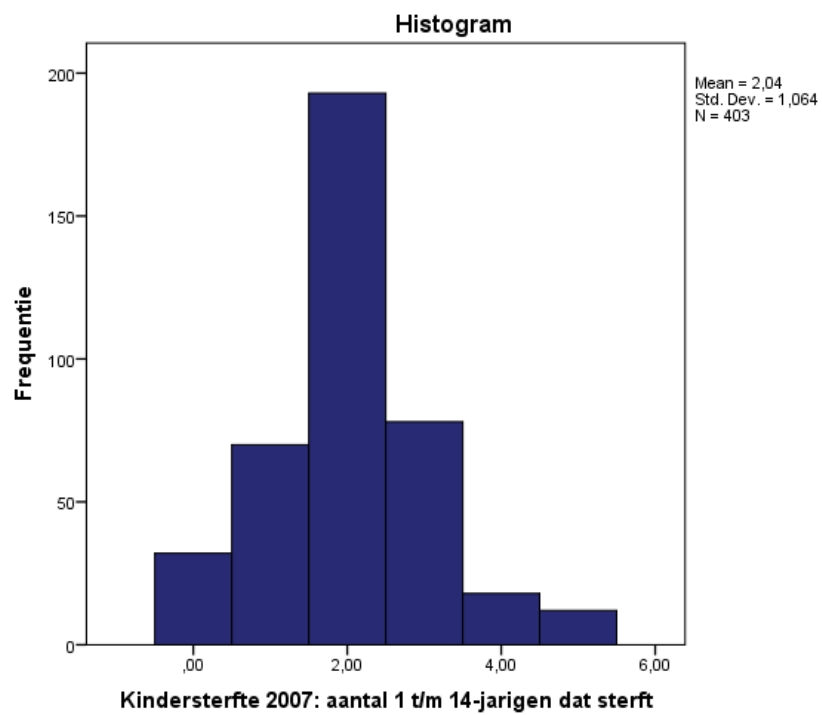
4.2.1 Kindersterfte

Het percentage kindersterfte per gemeente is de eerste variabele. Hierbij gaat het om het aantal kinderen in de leeftijd van 1 tot en met 14 jaar dat sterft, ongeacht de oorzaak, per 100.000 kinderen in die leeftijd. In tabel 2 wordt weergegeven welk kindersterfte percentage voorkomt in Nederlandse gemeenten. De bijhorende histogram 2 geeft een grafische weergave. Wat opvalt is dat een kindersterfte percentage van 10 tot 20 %, maar liefst in 193 gemeenten voor komt. Dit is maar liefst 47.4 % van het totaal aantal scores op de variabele kindersterfte.

Tabel 2 Kindersterfte

Percentage kindersterfte	Frequentie	Percentage
0. 0%	32	7,9
1. 1 t/m 9%	70	17,2
2. 10 t/m 19%	193	47,4
3. 20 t/m 29%	78	19,2
4. 30 t/m 39%	18	4,4
5. 40 t/m 50%	12	2,9
Ontbrekend	3	1
Totaal	407	100

Histogram 2 Kindersterfte

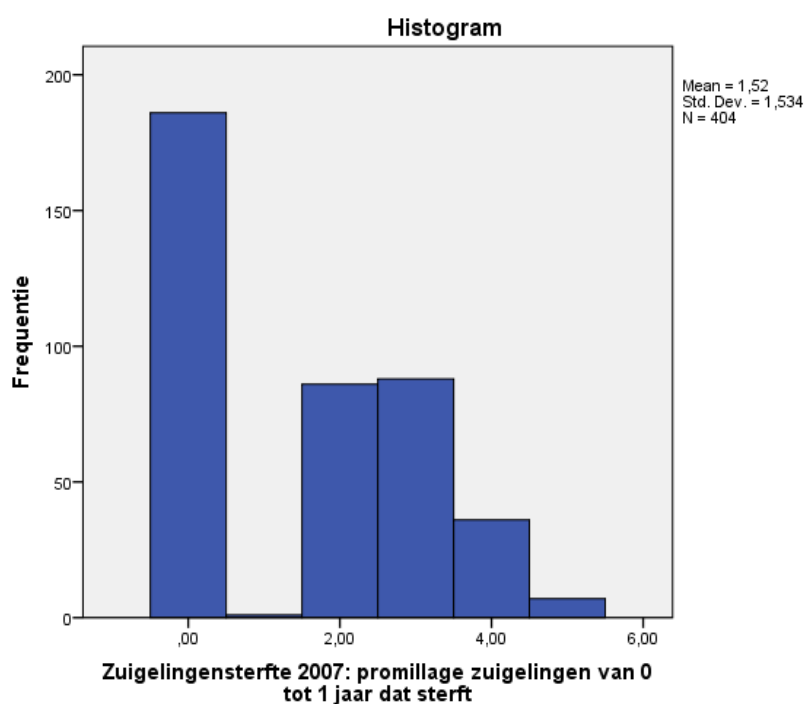
4.2.2 Zuigelingensterfte

De volgende variabele uit het Kinderen in Tel bestand is de omvang van de zuigelingensterfte per gemeente. Hierbij gaat het om het aantal sterfgevallen onder zuigelingen onder 1 jaar dat in 2007 geboren is. Er zijn in Nederland maar weinig gemeenten met 1000 geboortes per jaar, de score kan dan ook door incidenten of toevalligheden sterk uiteen lopen over de jaren (Steketee, Mak et al. 2009). In tabel 3 wordt weergegeven hoe vaak een bepaalde waarde per gemeente voorkomt in Nederland. Vervolgens is er in histogram 3 een weergave van de tabel te zien. In 45.7% van de Nederlandse gemeenten kwam in het jaar 2007 zuigelingensterfte niet voor.

Tabel 3 Zuigelingensterfte

Zuigelingensterfte	Frequentie	percentage
1. 0	186	45,7
3. 2-4	86	21,1
4. 5-8	88	21,6
5. 9-16	36	8,8
6. 17-31	7	1,7
Ontbrekend	4	1
Total	407	100

Histogram 3 Zuigelingensterfte

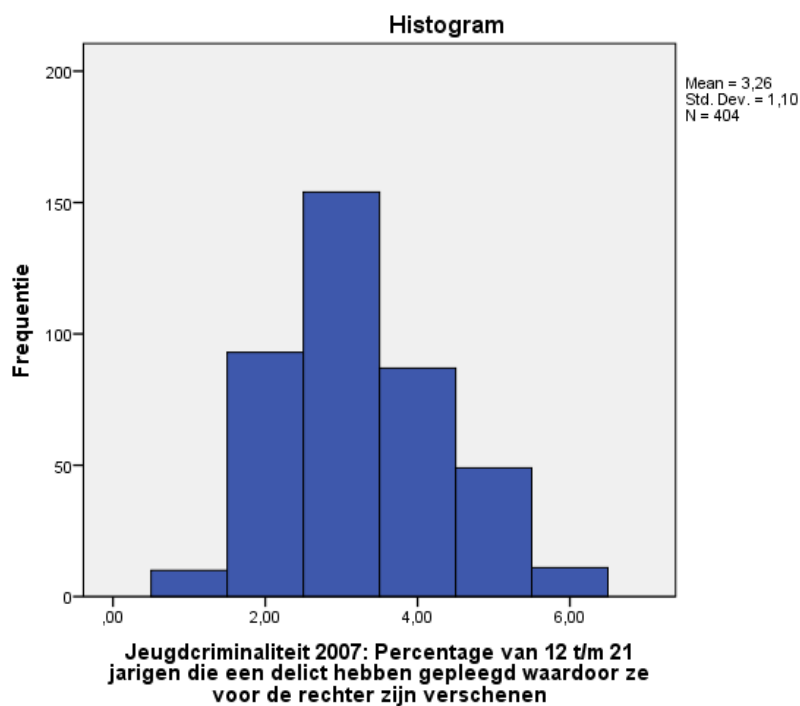
4.2.3 Jeugdcriminaliteit.

De derde variabele uit het Kinderen in Tel bestand is Jeugdcriminaliteit. Deze variabele is gemeten aan de hand van het percentage 12 t/m 21 jarigen die een delict hebben gepleegd waardoor ze voor de rechter zijn verschenen. Tabel 4 heeft een indeling gemaakt in een zestal categorieën, hieruit is histogram 4 gemaakt. Hieruit is af te lezen dat bijvoorbeeld in 154 gemeenten 2 tot 3 procent van de 12 t/m 21 jarigen al eens met een delict voor de rechter is geweest.

Tabel 4 Jeugdcriminaliteit percentage 12 t/m 21 jarigen met delict voor de rechter.

Jeugdcriminaliteit	Aantal	Percentage
1 = 0 tot 1%	10	2,5
2 = 1 tot 2%	93	22,9
3 = 2 tot 3%	154	37,8
4 = 3 tot 4%	87	21,4
5= 4 tot 5%	49	12,0
6= 5 tot 7%	11	2,7
Ontbrekend	3	,7
Totaal	407	100,0

Histogram 4 Jeugdcriminaliteit percentage 12 t/m 21 jarigen met delict voor de rechter.

4.2.4 Jeugdwerkloosheid

Jeugdwerkloosheid is de volgende variabele die afkomstig is uit het Kinderen in Tel bestand. Deze variabele geeft het percentage werkzoekende werkloze jongeren van 16 t/m 24 jaar weer. In tabel 5 en histogram 5 wordt deze variabele weergegeven. In 235 van de Nederlandse gemeenten is de jeugdwerkloosheid 1%, dit komt maar liefst in 57% van de gemeenten in Nederland voor.

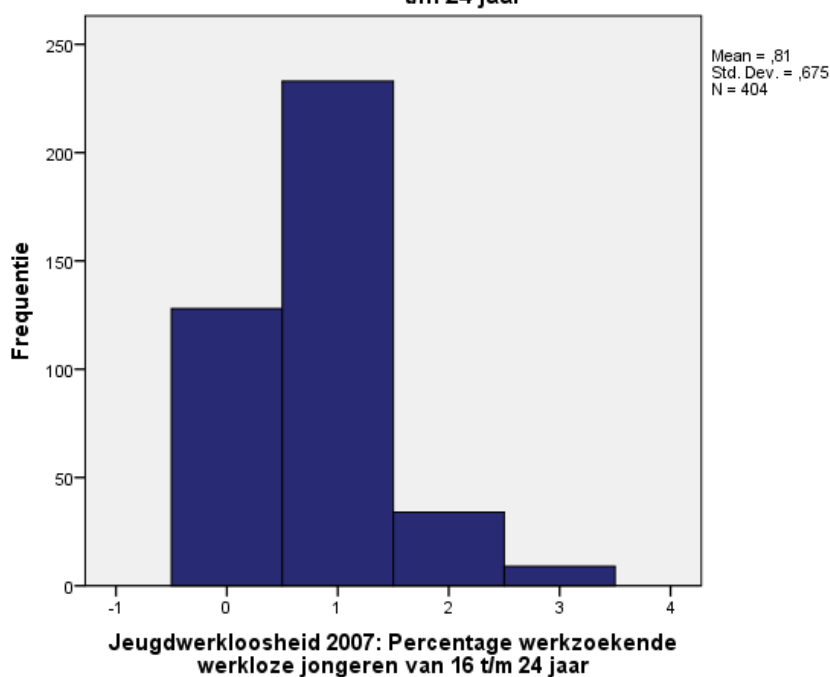
Belangrijk om te weten is dat de totale werkloosheid in 2007 4.5% bedroeg (CBS,2007), om de jeugdwerkloosheid in een perspectief te kunnen plaatsen.

Tabel 5 Jeugdwerkloosheid

Jeugdwerkloosheid	Aantal	Percentage
0. 0 %	59	14,5
1. 1%	235	57,7
2. 2%	89	21,9
3. 3%	21	5,2
Ontbrekend	3	.07
Totaal	407	100

Histogram 5 Jeugdwerkloosheid

Jeugdwerkloosheid 2007: Percentage werkzoekende werkloze jongeren van 16 t/m 24 jaar

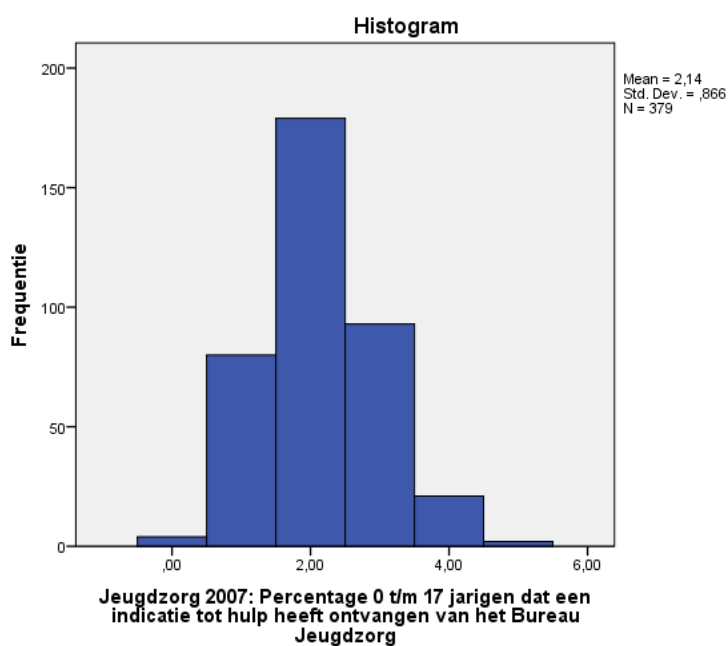
4.2.5 Jeugdzorg

Het CJG heeft een centrale rol in het vroegtijdig signaleren van jeugdzorg. Binnen de variabele kinderen- en jeugdproblematiek is jeugdzorg daarom een belangrijke indicator. De variabele Jeugdzorg uit het Kinderen in Tel bestand geeft het percentage 0 t/m 17 jarigen dat een indicatie tot hulp heeft ontvangen van het Bureau Jeugdzorg. Grafisch is dit weergegeven in tabel 6 en histogram 6 In het merendeel van de gemeenten (44%) hebben 1% tot 2% van de kinderen ondersteuning via jeugdzorg.

Tabel 6 Jeugdzorg

Jeugdzorg	Aantal	Percentage
0. 0 %	4	1,0
1. 0 tot 0,99 %	80	19,7
2. 1 tot 1,99 %	179	44,0
3. 2 tot 2,99 %	93	22,9
4. 3 tot 3,99 %	21	5,2
5. 4 tot 5 %	2	,5
Ontbrekend	28	6,9
Totaal	407	100

Histogram 6 Jeugdzorg

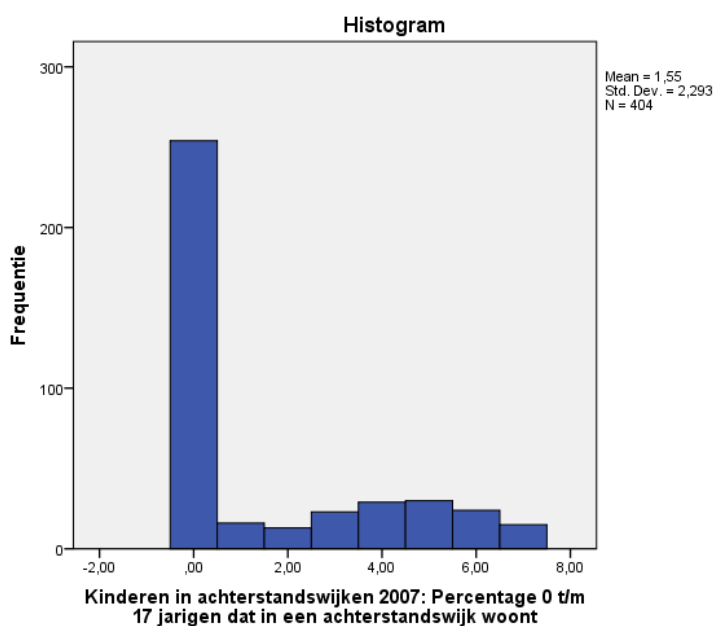
4.2.6 Kinderen in achterstandswijken

De volgende variabele uit het Kinderen in Tel bestand geeft het percentage 0 t/m 17 jarigen welke in een achterstandswijk woont en opgroeit weer. Hierbij gaat het om kinderen die wonen en opgroeien in een gebied met een lage sociale status. Deze sociale status is vastgesteld door het opleidingsniveau, inkomensniveau en de mate van werkloosheid in de wijk. In Nederland zijn maar liefst 254 gemeenten (62.4%), die geen kinderen hebben die opgroeien in achterstandswijken. Aan de andere kant zijn er ook nog 15 gemeenten in Nederland, 3,7%, waar maar liefst 60% van de kinderen opgroeit in een achterstandswijk.

Tabel 7 Kinderen in Achterstandswijken

	Frequentie	Percentage
0 %	254	62,4
1-2 %	16	3,9
3-5%	13	3,2
6-10 %	23	5,7
11-20 %	29	7,1
21-40%	30	7,4
41 -60 %	24	5,9
61> %	15	3,7
Ontbrekend	3	.7
Totaal	407	100

Histogram 7 Kinderen in achterstandswijken

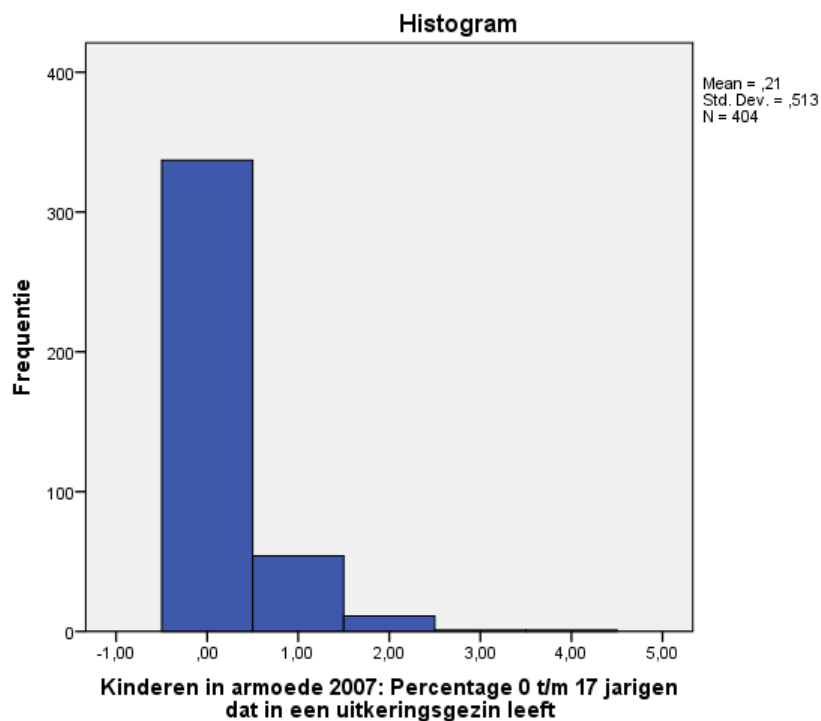
4.2.7 Kinderen in armoede

Aan de hand van het percentage 0 t/m 17 jarigen dat in een uitkeringsgezin leeft wordt in het Kinderen in Tel bestand gemeten hoeveel kinderen opgroeien in armoede. Tabel 8 en histogram 8 geven grafisch de gemeten resultaten weer. In het overgrote merendeel, 337 gemeenten (82.8%) groeien 0 % tot 5% van de kinderen op in een uitkeringsgezin.

Tabel 8 Kinderen in armoede.

	frequentie	percentage
0. 0% - 5%	337	82,8
1. 6% - 10%	54	13,3
2. 11% - 15%	11	2,7
3. 16% - 20%	1	,2
4. 21% - 25%	1	,2
Ontbrekend	3	,7
Total	407	100

Histogram 8 Kinderen in armoede.

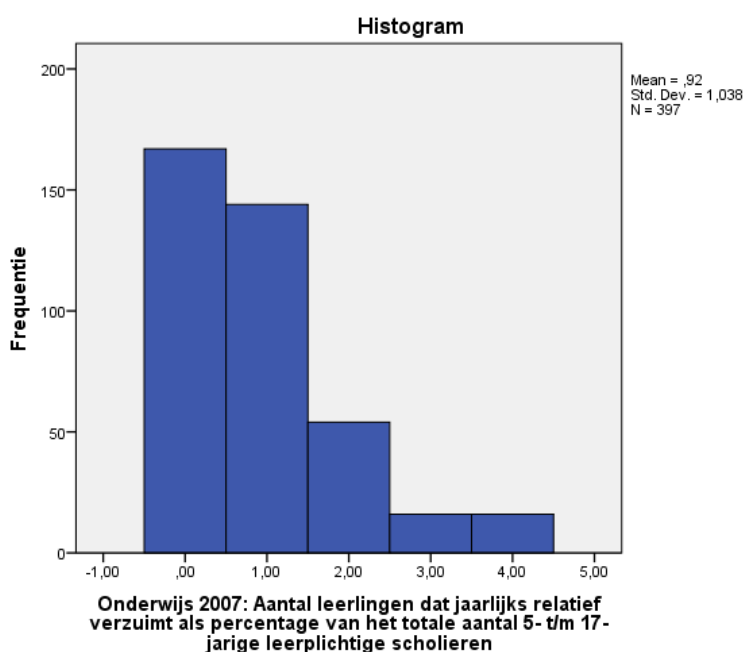
4.2.8 Schoolverzuim

Deze variabele geeft het aantal leerlingen weer dat jaarlijks relatief verzuimt op school als percentage van het totale aantal 5- t/m 17-jarige leerplichtige scholieren. Het Kinderen in Tel bestand verstaat onder schoolverzuim een periode van tenminste 3 achtereenvolgende dagen of in een periode van een maand minimaal 12 uren gekenmerkt als schoolverzuim. In de meeste gemeenten ligt het percentage tussen de 0% en 2%. Hierbij moet worden opgemerkt dat de uitschieters naar boven vaak verklaard kunnen worden door een beter registratie systeem van de leerplicht bij gemeenten. De registratie van de leerplicht bij gemeenten is jaren lang een probleem geweest (Steketee, Mak et al. 2009).

Tabel 9 Schoolverzuim

	Frequentie	percentage
0. 0 tot 0.99%	167	41,0
1. 1 tot 1.99%	144	35,4
2. 2 tot 2.99%	54	13,3
3. 3 tot 3.99 %	16	3,9
4. >4%	16	3,9
Ontbrekend	10	2,5
Total	407	100

Histogram 9 Schoolverzuim

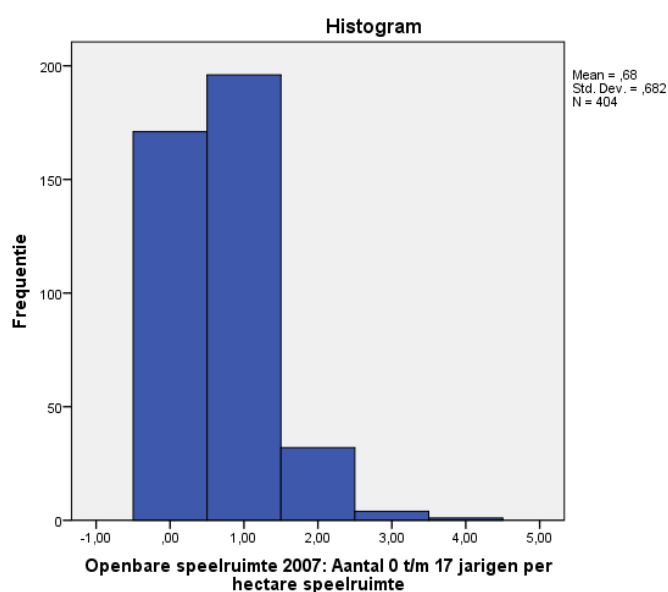
4.2.9 Openbare speelruimte

Openbare speelruimte wordt zelden in een cijfermatige vertaling weergegeven, aldus het Verwey Jonker instituut. Echter hechten zij wel veel waarde aan het belang van speelruimte voor kinderen/jongeren (Steketee, Mak et al. 2009). De ruimtes die in onderstaande verdeling zijn meegenomen noemt men ook wel 'georganiseerde' speelruimtes. Dit is ruimte die speciaal voor het betreffende doel is aangelegd in een gemeente. Voorbeelden zijn parken en sportterreinen (Steketee, Mak et al. 2009). In de meeste gemeenten (48.2 %) van Nederland is er voor kinderen 50-100 hectare speelruimte. Uitzonderingen zijn ook hier aan de orde; in 1 gemeente in Nederland is meer dan 200 hectare openbare speelruimte.

Tabel 10 Openbare speelruimte.

Aantal kinderen per hectare	Frequentie	Percentage
0-50	171	42,0
51-100	196	48,2
101-150	32	7,9
151-200	4	1,0
>201	1	,2
Ontbrekend	3	,7
Total	407	100

Histogram 10 Openbare speelruimte.

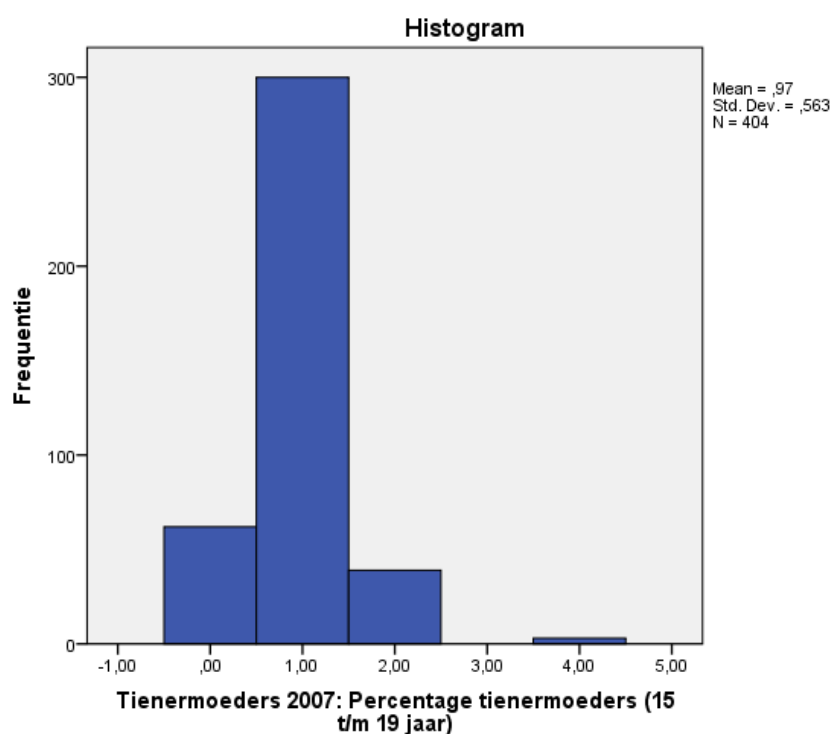
4.2.10 Percentage tienermoeders

De volgende variabele die valt onder kinderen- en jeugdproblematiek is het percentage tienermoeders per gemeente. Het gaat hierbij om het percentage moeders in de leeftijd van 15 tot en met 19 jaar. Hierbij moet worden opgemerkt dat men tienermoeders doorgaans als problematisch beschouwt. Er zijn echter ook gemeenschappen in Nederland waarin het heel normaal en geaccepteerd is om op zeer jonge leeftijd moeder te worden (Steketee, Mak et al. 2009). Desondanks komt het in de meeste gemeenten niet of nauwelijks voor. In maar liefst 300 gemeenten in Nederland ligt het percentage tussen 0.1% en 1%.

Tabel 11 Percentage tienermoeders.

Percentage tienermoeders	Frequentie	Percentage
0%	62	15,2
>0% tot 1%	300	73,7
1% tot 2%	39	9,6
>2%	3	,7
ontbrekend	3	0.7
Total	407	100

Histogram 11 Percentage tienermoeders.

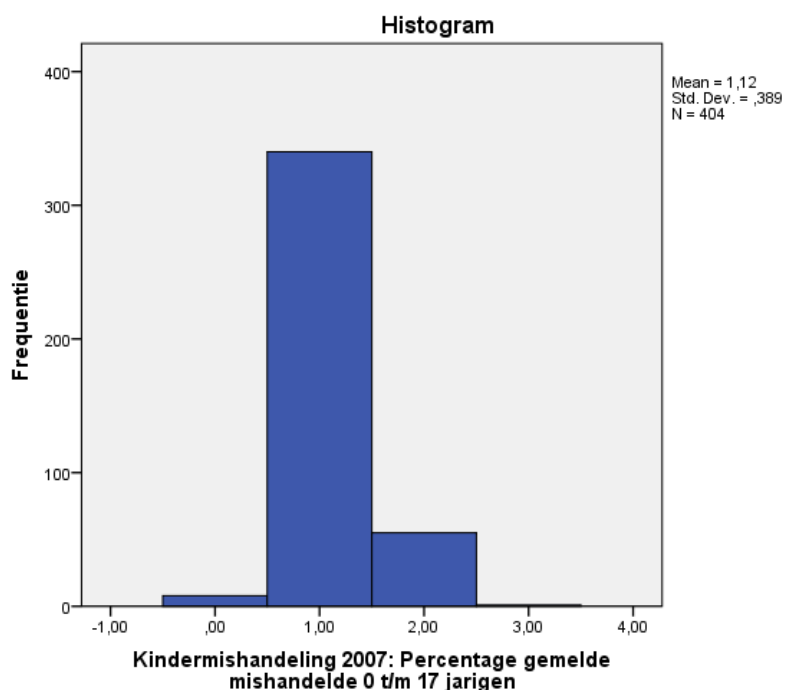
4.2.11 Kindermishandeling

Kindermishandeling wordt gemeten aan de hand van het aantal meldingen bij het Advies- en Meldpunt kindermishandeling. In het databoek van Kinderen in Tel wordt opgemerkt dat het aantal meldingen jaarlijks stijgt, een zorgwekkende ontwikkeling. Echter moet de data wellicht iets in perspectief worden geplaatst omdat er de laatste jaren simpelweg erg veel aandacht is besteed aan het melden van kindermishandeling. Oftewel er is beleid gemaakt om het melden van kindermishandeling te stimuleren (Steketee, Mak et al. 2009). In 83.5% van de Nederlandse gemeenten worden tussen de 0 - 1% van de kinderen mishandeld. Wel moet worden vermeld dat dit om het aantal meldingen gaat, het daadwerkelijke percentage ligt volgens schatting helaas hoger.

Tabel 12 Kindermishandeling

	Frequentie	Percentage
0%	8	2,0
0 tot 1%	340	83,5
1 tot 2%	55	13,5
2 tot 3%	1	,2
Ontbrekend	3	,7
Total	407	100

Histogram 12 Kindermishandeling

4.2.12 Onderwijs leerlinggewicht hoger dan 0.

Binnen het thema onderwijs wordt er ook gekeken naar het aantal leerlingen met een leerlinggewicht hoger dan 0. Men kijkt naar het percentage leerlingen in het basisonderwijs (4 t/m 12 jaar) bij wie sprake is van een gewichtsscore hoger dan 0. Leerlingen krijgen dit gewicht op basis van bepaalde criteria. Deze criteria kijken naar de scholing van de ouders. Leerlingen van wie de ouders, die belast zijn met de dagelijkse verzorging, een opleiding uit categorie 2 (tabel 13.1) hebben gehad krijgen leerlinggewicht 0,3. Het gewicht 1.2 wordt toegekend aan leerlingen van wie één van de ouders een opleiding heeft gehad uit categorie 1 en de andere een opleiding uit categorie 1 óf 2 (Steketee, Mak et al. 2009)

Tabel 13.1 Eigen indeling op basis van Kinderen in Tel data (Steketee, Mak et al. 2009).

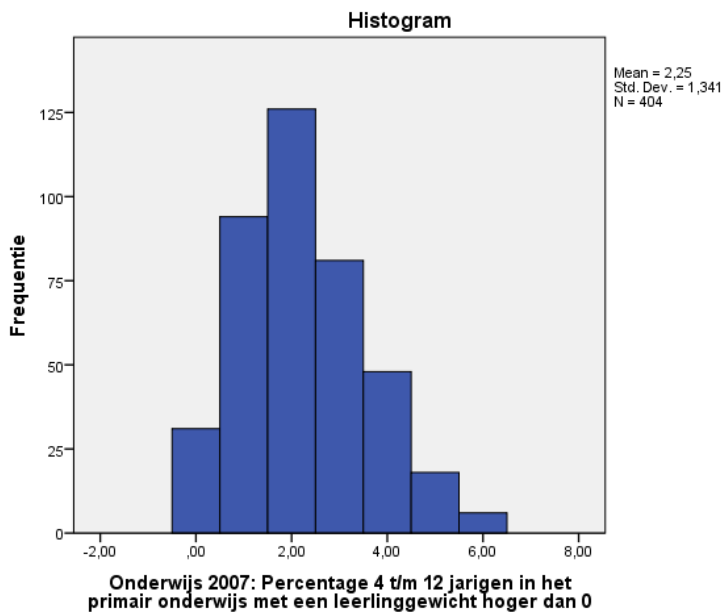
Categorie 1	Categorie 2
Ouders die (speciaal) basisonderwijs/lager hebben behaald	Ouders die, ambachtsschool, huishoudschool, technisch onderwijs, lager beroepsonderwijs, voorbereid beroeps onderwijs, of niet meer dan 2 afgeronde leerjaren van de mavo, havo of vwo hebben behaald.

Het uitgangspunt hierbij is dat leerlingen met een hoger leerlinggewicht meer voorzieningen nodig hebben omdat ze een hoger risico lopen een leerachterstand op te bouwen. In tabel 13.2 is te zien dat 31% van de Nederlandse gemeenten zijn tussen de 10% en 15% van de leerlingen met een hoger leerlinggewicht (Steketee, Mak et al. 2009).

Tabel 13.2 percentage 4 t/m 12 jarigen in het primair onderwijs met een leerlinggewicht hoger dan 0.

	Frequentie	Percentage
1. 0 - 5%	31	7,6
2. 6 - 10 %	94	23,1
3. 11 - 15%	126	31,0
4. 16- 20%	81	19,9
5. 21- 25 %	48	11,8
6. 26-30 %	18	4,4
7. >31%	6	1,5
ontbrekend	3	0.7
Total	407	100

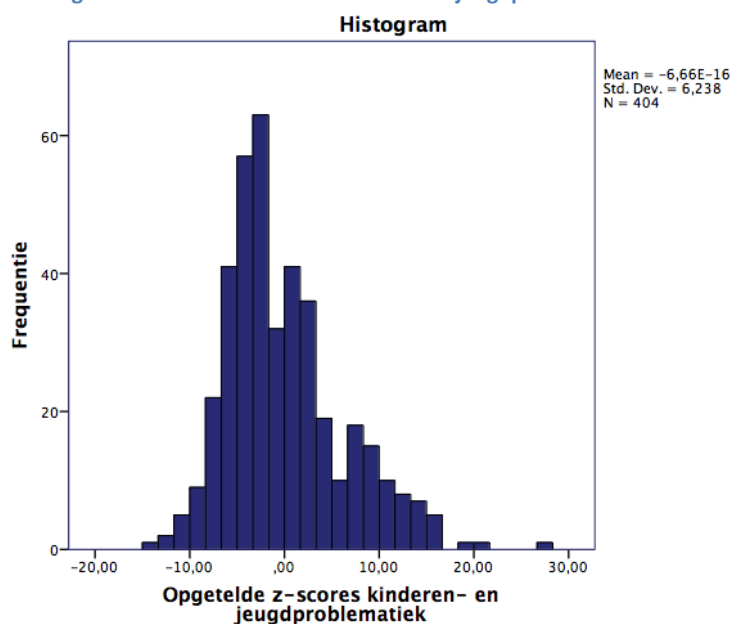
Histogram 13 percentage 4 t/m 12 jarigen in het primair onderwijs met een leerlinggewicht hoger dan 0.

4.2.13 Kinderen-jeugdproblematiek totaal

Nu alle twaalf indicatoren individueel zijn besproken volgt nu een analyse van de opgetelde Z-scores. Elke indicator draagt bij aan een totale Z-score voor een gemeente. Zodoende krijgt elke gemeente een eigen individuele Z-score. Om inzichtelijk te krijgen welke Z-score gemeenten in Nederland hebben is er een analyse gemaakt. Histogram 1.14 geeft het resultaat weer. Een Z-score geeft aan hoeveel standaardafwijkingen de score van een indicator van het gemiddelde af ligt. Een positieve Z-score betekent een positieve afwijking ten opzichte van het gemiddelde. Een negatieve Z-score staat voor een negatieve afwijking ten opzichte van het gemiddelde (Steketee, Mak et al. 2009). In histogram 14 is te zien dat de meeste gemeenten redelijk dichtbij het gemiddelde liggen, maar er zijn gemeenten die positief, of juist negatief uitschieten.

Histogram 14 Totaal overzicht kinderen- en jeugdproblematiek

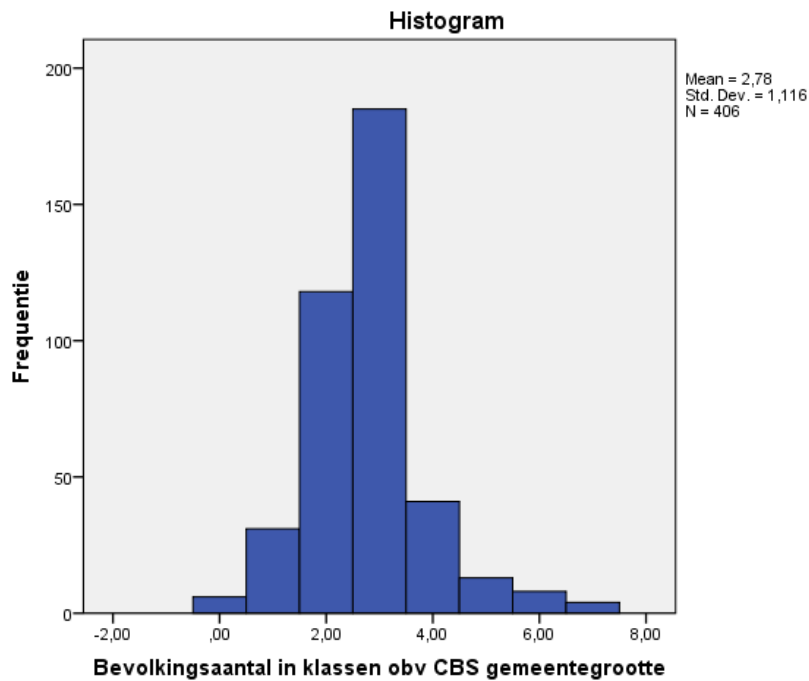
4.3 Gemeentegrootte

Voor de onafhankelijke variabele gemeentegrootte wordt gebruik gemaakt van de cijfers van het Centraal bureau voor Statistiek (CBS 2007). Het gros van de Nederlandse gemeenten bestaat uit middelgrote gemeenten. Toch zijn er ook uitzonderingen, een voorbeeld hiervan is de gemeente Amsterdam met 811.185 inwoners. Omdat in Nederland de grootste gemeenten (250.000 inwoners of meer) maar vier keer (zie tabel 15) voorkomen was de verdeling van gemeentegrootte scheef. De grootste gemeenten hebben dan zo veel invloed dat de verdeling naar rechts getrokken wordt. Om te voorkomen dat de invloed van deze gemeenten te zwaar meetellen gedurende de analyses is er gebruik gemaakt van een logtransformatie (Field 2013 p. 201-203). Histogram 15.2 geeft de totale bevolking per 1 januari weer, hierbij valt op dat deze behoorlijk scheef verdeeld is. Bij een logtransformatie voor de variabele gemeentegrootte wordt in dit geval de invloed van de grootste gemeenten van Nederland verkleind, histogram 15.3 geeft het resultaat na de logtransformatie weer. Hierbij is goed te zien dat de invloed van de grootste gemeenten in Nederland is verkleind, en de er sprake is van een redelijk normale verdeling. Vervolgens zijn de gemeenten ingedeeld in categorieën naar inwonersaantal. Tabel 15 en histogram 15.1 geven de gemeentegrootte weer. Histogram 15.1 geeft een redelijk normale verdeling weer. Wat opvalt is dat de meeste van de 407 gemeenten in Nederland tussen de 20.000 en 50.000 inwoners hebben, namelijk 45.5%. Grote gemeenten zijn uitzonderingen evenals kleine gemeenten deze twee vormen samen 'slechts' 2.5 % van het geheel.

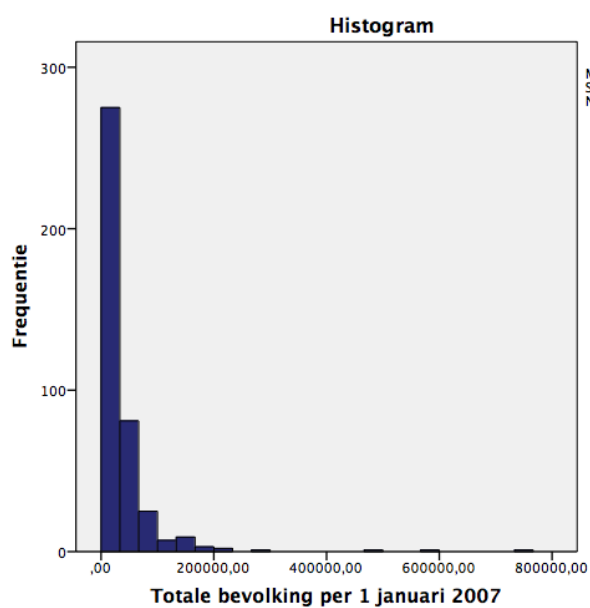
Tabel 15 Gemeentegrootte ingedeeld in categorieën

	Frequentie	Procenten
1. Minder dan 5.000 inwoners	6	1.5%
2. 5.000 tot 9.999 inwoners	31	7.6%
3. 10.000 tot 19.999 inwoners	118	29%
4. 20.000 tot 49.999 inwoners	185	45.5%
5. 50.000 tot 99.999 inwoners	41	10.1%
6. 100.000 tot 149.999 inwoners	13	3.2%
7. 150.000 tot 249.999 inwoners	8	2%
8. 250.000 inwoners of meer	4	1%
Totaal	407	100 %

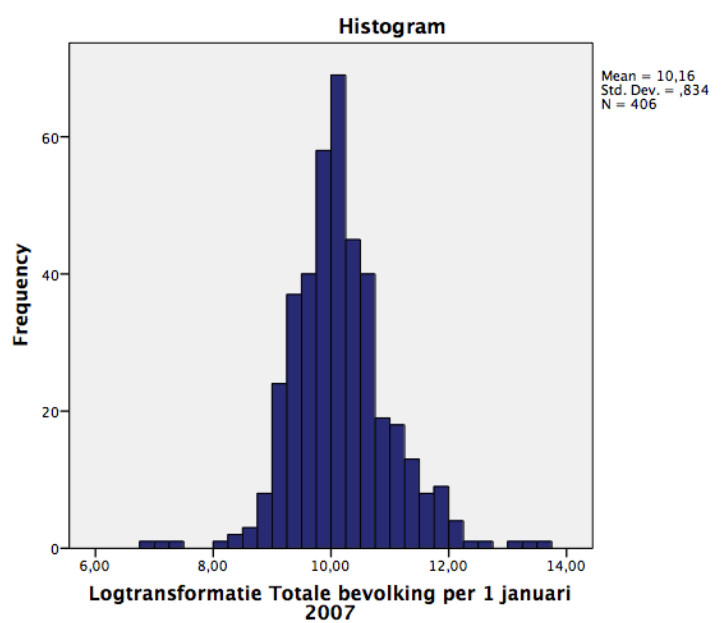
Histogram 15.1 Gemeentegrootte naar inwonersaantal in categorieën.

Histogram 15.2 Totale bevolking per 1 januari 2007

Histogram 15.3 Totale bevolking per 1 januari 2007 logtransformatie

4.4 Conclusie beschrijvende analyse

De variabelen die binnen dit onderzoek centraal staan zijn allemaal uitvoerig beschreven en weergegeven. Allereerst is de afhankelijke variabele timing besproken, hierbij is precies weergegeven hoe de timing van een fysiek inlooppunt van het CJG bij alle gemeenten in Nederland is verlopen. Vervolgens zijn de individuele indicatoren van de variabele kinderen- en jeugdproblematiek besproken en als laatste is de gemeentegrootte uitvoerig weergegeven. Nu de analyse compleet is kan er een antwoordt worden gegeven op de eerste deelvragen.

Deelvraag 1: “In hoeverre verschillen gemeenten in de mate waarin sprake is van kinderen- en jeugdproblematiek in het jaar 2007-2011”

De indicatoren van kinderen- en jeugdproblematiek zijn allemaal individueel besproken. Bij veel indicatoren viel op dat een meerderheid van de gemeenten dicht bij elkaar lag. Echter was er bij elke indicator sprake van positieve of negatieve uitschieters. Vervolgens zijn in histogram 14 alle Z-scores voor alle gemeenten in Nederland (N=407) samen weergegeven. Hieruit valt ook op te maken dat de meeste gemeenten dicht bij het gemiddelde liggen maar er ook gemeenten zijn die sterk positief, of juist sterk negatief uitschieten. Kortom we kunnen stellen dat de gemeenten sterk verschillen in de mate van kinderen- en jeugdproblematiek. Hierbij moet worden opgemerkt dat de indicatoren sterk van elkaar verschillen. Later in dit hoofdstuk zal hier uitvoeriger op worden ingegaan.

Deelvraag 2: “In hoeverre verschillen de momenten van de invoering van een fysiek Centrum voor Jeugd en Gezin tussen gemeenten in het tijdsframe van 2007-2011?”

Hypothese 2: *De verschillen tussen het invoeringsmoment van een fysiek inlooppunt van het CJG per gemeente zullen overeenkomen met de ideaaltypische s-curve van Rogers (2003).*

De resultaten van de analyse betreffende de timing zijn weergegeven in grafiek 1. Hierbij valt op dat grafiek 1 ongeveer hetzelfde verloopt als de ideaaltypische s-curve van Rogers (2003). Volgens Rogers (2003) zal eerst een klein aantal gemeenten aanzienlijk eerder over gaan tot het invoeren van het CJG. Vervolgens zal een smalle meerderheid van gemeenten over gaan tot de invoering van het CJG. Daarna zal de grotere meerderheid en de late meerderheid van gemeenten volgen, mede doordat er in 2011 een wettelijke verplichtstelling volgde vanuit de overheid voor het instellen van het CJG per gemeente. Grafiek 1 geeft dit in grote lijnen weer. Wel valt op dat we niet helemaal de ideaaltypische s-curve terug kunnen zien. Bij het invoeren van een fysiek inlooppunt van het CJG is te zien dat er in 2008 eerst een klein aantal gemeenten eerder is overgegaan, net zoals Rogers (2003) voorspelde. Tussen de jaren 2009 en 2012 is echter een stijgende lijn te zien, die niet per definitie de ‘s’ weer geeft die Rogers (2003) omschreef. Hypothese 2 wordt echter wel geaccepteerd, in grote lijnen is de invoering van een fysiek inlooppunt van het CJG verlopen zoals de ideaaltypische s-curve van Rogers (2003) beschreef.

4.5 Verklarende analyse

Na de beschrijvende analyses van de variabelen volgt nu de verklarende analyse. Hierin worden de correlaties tussen de variabelen en de betrouwbaarheid van de schaal besproken. Allereerst kijken we naar de correlatie tussen de variabelen 'kinderen- en jeugdproblematiek' en 'timing', om vervolgens te kijken naar de correlatie tussen 'timing' en 'gemeentegrootte'. Daarna volgt een betrouwbaarheidsanalyse, om vervolgens af te sluiten met een regressie analyse. Vervolgens wordt er een antwoord gegeven op de deelvragen.

4.5.1 Correlaties

Nadat de variabelen allemaal individueel zijn beschreven wordt er gekeken naar de correlaties. Hierbij wordt er gekeken naar de onderlinge relaties tussen variabelen, via de Pearson correlatiecoëfficiënt wordt de sterkte van het onderlinge verband tussen twee variabelen uitgedrukt. Via het computerprogramma SPSS Statistics, versie 22, wordt deze correlatiecoëfficiënt berekend. Deze coëfficiënt ligt tussen -1 en +1. Een correlatie van +1 impliceert een perfect positief verband tussen twee variabelen. Omgekeerd betekent een correlatie van -1 een perfecte negatieve relatie tussen twee variabelen (Field 2013). Om aan te duiden wat de betekenis is van het correlatiecoëfficiënt hanteren we de standaarden die Field (2013) gebruikt; ± 0.1 geeft een klein effect weer, ± 0.3 geeft een medium effect weer en ± 0.5 geeft een groot effect tussen de twee variabelen weer (Field 2013).

Allereerst wordt er gekeken naar de correlatie tussen kinderen- en jeugdproblematiek en de timing van een fysiek inlooppunt van het CJG. De kinderen- en jeugdproblematiek wordt gemeten aan de hand van de opgetelde Z-scores van de individuele variabelen uit het Kinderen in Tel bestand. De uitkomst hiervan is weergegeven in tabel 16. Hierin kan worden afgelezen dat er een significante (0,000) samenhang is tussen de mate van problematiek, weergegeven in de opgetelde Z-scores en de timing van de invoering van een fysiek inlooppunt van het CJG met 0,244. Dit houdt in dat er sprake is van een matige maar positieve samenhang tussen de mate van kinderen- en jeugdproblematiek en de invoering van een fysiek inlooppunt van het CJG. Hieruit kunnen we stellen dat naarmate de kinderen- en jeugdproblematiek binnen een gemeente toeneemt, de invoering van een fysiek inlooppunt het CJG iets (0.244) eerder plaatsvindt.

Tabel 16 correlatie test opgetelde Z scores kinderen-jeugdproblematiek (V3Z) en timing.

		Opgeteld Z-scores Kinderen-jeugdproblematiek	Timing
	Pearson correlatie	1	,244
Opgetelde Z-scores Kinderen-jeugd problematiek	Sig.(2-tailed)		,000**
	N	404	404

+ = $p \leq 0.10$

* = $p \leq 0.05$

**= $p \leq 0.01$

Vervolgens kijken we naar de correlatie tussen de timing van een fysiek inlooppunt van het CJG en de gemeentegrootte, gemeten aan de hand van de variabele 'totale bevolkingsgrootte logtransformatie'. Hierbij is er sprake van een significante samenhang ($p=0,000$) tussen timing en de gemeentegrootte met 0,388 (tabel 17). Deze positieve correlatiecoëfficiënt geeft een positieve samenhang tussen timing en gemeentegrootte weer van 0,388. Aan de hand van richtlijnen van Field (2013), kunnen we stellen dat hier sprake is van een medium effect. Kortom naarmate de grootte van een gemeente toeneemt zal deze eerder overgaan tot de invoering van een fysiek inlooppunt van het CJG.

Tabel 17 correlatie tussen 'timing' en gemeentegrootte (gemeten aan de hand van de totale bevolkingsgrootte).

		Timing	Totale Bevolkingsgrootte
	Pearson Correlatie	1	,388
Timing	Sig. (2-tailed)		,000**
	N	407	406

+ = $p \leq 0.10$

* = $p \leq 0.05$

**= $p \leq 0.01$

4.5.2 Regressie analyse

De volgende stap om de data te analyseren is een regressie analyse. Bij een regressie analyse gaat het om het verklaren of voorspellen van een bepaalde variabele op basis van een of meerdere andere variabelen (Grotenhuis and Matthijssen 2006). In het vorige hoofdstuk is er een correlatie analyse uitgevoerd, hieruit wordt telkens gekeken naar de relatie tussen twee variabelen. Maar omdat er gedurende dit onderzoek wordt gekeken welke factoren van invloed zijn op de timing van de invoering van een fysiek inlooppunt van het CJG wordt er gebruik gemaakt van een regressie analyse. Zo kan er tegelijkertijd bepaald worden of de variabele kinderen- en jeugd problematiek en variabele gemeentegrootte van invloed zijn op de afhankelijke variabele timing. De gemeentegrootte wordt gemeten door de variabele 'totale bevolking logtransformatie' te gebruiken. Tabel 18 geeft de uitkomsten van de regressie analyse weer. Hierin is te zien dat de verklaarde variantie voor deze twee variabelen 0,149 oftewel 14,9% is. Dit betekent dat de mate van kinderen- en jeugdproblematiek en de gemeentegrootte samen 14.9% van het moment van een fysiek inlooppunt van het CJG bepalen.

Maar omdat we graag willen weten welke indicatoren van invloed zijn is er ook een gedetailleerde regressie analyse uitgevoerd. In tabel 19 staan de uitwerkingen van de regressie analyse. De verklaarde variantie voor dit model is 0,083 een relatief lage score want dit betekent dat variantie in timing voor 8.3% wordt bepaald door de mate van kinderen- en jeugdproblematiek. De waarde van het richtingscoëfficiënt wordt weergegeven per indicator. Bijvoorbeeld voor de indicator onderwijs leerlinggewicht betekent dit dat wanneer de mate van kinderen- en jeugdproblematiek met 0,023 stijgt, de timing wordt vervroegd. Uit deze regressie analyse kan zo precies worden afgelezen welke indicatoren van kinderen- en jeugdproblematiek het meest van invloed zijn op de timing. Kinderen in armoede en het leerlinggewicht blijken significant te zijn en hebben een positieve invloed op de timing. Kindersterfte, zuigelingensterfte, jeugdwerkloosheid, jeugdzorg, kindermishandeling, leerling verzuim, openbare speelruimte en tienermoeders hebben een positieve invloed maar blijken geen significant effect te hebben op de timing van invoering van een fysiek CJG.

Tabel 18 Regressie analyse gemeentegrootte, kinderen- en jeugdproblematiek & timing.

Model Summary			
R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
,391 ^a	,153	,149	,94302

a. Predictors: (Constant), Logtransformatie Totale bevolking per 1 januari 2007, kinderen- en jeugdproblematiek

ANOVA ^a				
	Sum of Squares	df	Mean Square	F
Regression	64,376	2	32,188	36,195
Residual	356,602	401	,889	
Total	420,978	403		

a. Afhankelijke Variabele: Timing van invoering fysiek inlooppunt CJG – Reversed

b. Predictors: (Constant), Logtransformatie Totale bevolking per 1 januari 2007, kinderen- en jeugdproblematiek

			Coefficients ^a		
	b		Standardized Coefficients	t	p-waarde
	B	Std.	Beta		
(Constant)	-2,451	,672		-3,649	,000
Kinder-jeugdproblematiek	,009	,009	,058	1,077	,282
Logtransformatie Totale bevolking	,439	,066	,358	6,655	,000

a. Afhankelijke variabele: Timing van invoering fysiek inlooppunt CJG – Reversed

Tabel 19 Regressie analyse kinderen- en jeugdproblematiek & timing.

	R	R ²	Aangepaste R ²	SE
	,335 ^a	,112	,083	,97314

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Regression	42,959	12	3,580	3,780**	,000 ^{b**}
Residual	339,974	359	,947		
Totaal	382,933	371			

Afhankelijke Variabele: Timing van invoering fysiek inlooppunt CJG – Reversed

+ = $p \leq 0.10$ * = $p \leq 0.05$ **= $p \leq 0.01$

	Beta	SE	p-waarde
(Constant)	1,976	,051	,000**
Zscore: Kindersterfte	-,033	,052	,516
Zscore: Zuigelingensterfte	-,029	,051	,569
Zscore: Jeugdcriminaliteit	,014	,071	,842
Zscore: Jeugdwerkloosheid	-,027	,069	,696
Zscore: Jeugdzorg	,059	,057	,301
Zscore: achterstandswijken	,019	,061	,757
Zscore: Kinderen in armoede	,161	,084	,057+
Zscore: Kindermishandeling	,069	,059	,247
Zscore: Onderwijs leerlinggewicht	,166	,073	,023*
Zscore: Onderwijs verzuim	-,007	,054	,895
Zscore: Openbare speelruimte)	-,067	,055	,221
Zscore: Tienermoeders	-,044	,065	,498

De regressie analyse is tevens uitgevoerd om kijken in hoeverre de variabelen gemeentegrootte en de kinderen- en jeugdproblematiek samen verklarend zijn voor de afhankelijke variabele 'timing'. De gemeentegrootte wordt gemeten door de variabele 'totale bevolking logtransformatie' te gebruiken. Tabel 20 geeft de uitkomsten van de regressie analyse weer. Hierin is te zien dat de verklaarde variantie voor deze twee variabelen hoger ligt, 0,184 ofwel 18,4%. Dit betekent dat de mate van kinderen- en jeugdproblematiek en de gemeentegrootte samen 18,4% kunnen verklaren van het moment van invoering van een fysiek inlooppunt per gemeente. Een redelijk hoge score. Wanneer we kijken naar tabel 20 is te zien dat er bij de bevolkingsgrootte sprake is van een positief significant effect. Bij de indicatoren van kinderen- en jeugdproblematiek zijn leerlinggewicht en kinderen in achterstandswijken significant. De overige indicatoren; kindersterfte, zuigelingensterfte, jeugdcriminaliteit, jeugdzorg, kinderen in armoede, kindermishandeling, verzuim, openbare speelruimte en tienermoeders zijn niet significant. Wat opvalt zijn dat de effecten van de indicatoren enigszins veranderd zijn ten opzichte van tabel 19. Nu de bevolkingsgrootte ook toegevoegd is aan de

regressieanalyse valt op dat de effecten van de indicatoren veranderd zijn. Zo is het aantal kinderen in armoede niet langer significant, en is het effect van kinderen in achterstandswijken toegenomen.

Tabel 20 Regressie analyse gemeentegrootte, kinderen- en jeugdproblematiek & timing.

R	R²	Aangepaste R²	SE	
,462 ^a	,213	,184	,91748	
Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig
Regression	81,580	6,275	7,455	,000b
Residual	301,353	358	,842	
Total	382,933	371		

	B	SE	p-waarde
(Constant)	-3,299	,780	,000**
Logtransformatie Totale bevolking	,520	,077	,000**
Zscore: Kindersterfte	-,034	,049	,491
Zscore: Zuigelingensterfte	-,027	,048	,582
Zscore: Jeugdcriminaliteit	-,058	,067	,388
Zscore: Jeugdwerkloosheid	-,094	,066	,151
Zscore: Jeugdzorg	,018	,054	,734
Zscore: Kinderen achterstandswijken	,114	,059	,055+
Zscore: Kinderen in armoede	,001	,083	,990
Zscore: Kindermishandeling	,036	,056	,523
Zscore: Onderwijs leerlinggewicht	,119	,069	,086+
Zscore: Onderwijs verzuim	,014	,051	,780
Zscore: Openbare speelruimte	-,062	,052	,231
Zscore: Tienermoeders	-,017	,061	,776

Afhankelijke Variabele: gemeentegrootte (logtransformatie totale bevolking)

+ = $p \leq 0.10$

* = $p \leq 0.05$

** = $p \leq 0.01$

Nu zowel de correlatie analyse als de regressie analyse is uitgevoerd kan er een antwoord worden gegeven op deelvraag drie en vier.

Deelvraag 3: “In hoeverre kunnen we de verschillen van de invoering per gemeente van een fysiek Centrum voor Jeugd en Gezin verklaren door de mate van problematiek rondom kinderen en jeugd per gemeente?”

Hypothese 3: *Een hogere mate van kinderen- en jeugdproblematiek binnen een gemeente heeft een positieve invloed op het invoeringstijdstip van een fysiek CJG van een gemeente.*

De gevonden relatie tussen beide variabelen is echter zeer gering (0.244, zie tabel 16) maar de gevonden relatie was wel significant. Hypothese 3 wordt geaccepteerd, er is namelijk sprake van een positieve relatie tussen de timing van invoering en kinderen- en jeugdproblematiek. We kunnen stellen dat de timing verklaard kan worden door de mate van kinderen- en jeugdproblematiek. Wel moet worden opgemerkt dat de mate van kinderen- en jeugdproblematiek zeer gering bijdraagt aan het invoeringsmoment. Dit kan ook worden opgemerkt uit de regressie analyse uit tabel 19 Hieruit blijkt dat de verklaarde variantie voor dit model is, 0,083, een relatief lage score want dit betekent dat variantie in timing voor 8,3% wordt bepaald door de mate van kinderen- en jeugdproblematiek. Wel is het belangrijk om op te merken dat uit de regressie analyses naar voren kwam dat niet alle losse indicatoren een positieve significante relatie hebben met betrekking tot de timing, dit is terug te zien in zowel tabel 19 als tabel 20.

Deelvraag 4: “In hoeverre is de gemeentegrootte een verklarende factor voor de verschillen van invoering per gemeente van een fysiek inlooppunt van Centrum voor Jeugd en Gezin?”

Hypothese 4: *Grotere gemeenten zullen eerder over gaan tot invoering van een fysiek inlooppunt van het CJG dan kleinere gemeenten.*

In dit onderzoek is naar voren gekomen dat er sprake is van een positieve relatie (0.388 zie tabel 17). Kortom, de gemeentegrootte is wel degelijk een verklarende factor voor de verschillen van timing van een fysiek CJG. Grotere gemeenten zijn eerder overgegaan tot invoering van een fysiek inlooppunt van het CJG. Opvallend detail hierbij is dat de gemeentegrootte van grotere invloed is op de timing dan op de variabele kinderen- en jeugdproblematiek. De regressie analyse in tabel 20 geeft weer dat wanneer we gemeentegrootte en kinderen- en jeugdproblematiek samen nemen, de verklaarde variatie 0,184 is ofwel 18,4%. Dit betekent dat de mate van kinderen- en jeugdproblematiek en de gemeentegrootte samen 18,4% kunnen verklaren van het moment van invoering van een fysiek inlooppunt per gemeente. Er is sprake van een redelijk hoge score. Wanneer we kijken naar tabel 20 is te zien dat er bij de bevolkingsgrootte sprake is van een positief significant effect. Kortom we accepteren hypothese 4, zowel uit de correlatie- als de regressie

analyses is gebleken dat er sprake is van een significante positieve relatie tussen gemeentegrootte en de timing van invoering van een fysiek CJG.

4.6 Betrouwbaarheid

In dit onderzoek wordt de variabele kinderen- en jeugdproblematiek gemeten aan de hand van twaalf indicatoren. Tijdens het doen van onderzoek is het belangrijk om te kijken of de variabelen die men gebruikt wel daadwerkelijk het concept meten (Babbie, 2009). Field (2013) stelt dat wanneer men kijkt naar betrouwbaarheid, men zich moet afvragen of men werkelijk meet wat men wil meten (Field 2013). Wanneer we vervolgens de onafhankelijke variabele binnen dit onderzoek, kinderen- en jeugdproblematiek, beschouwen is het belangrijk om te weten of al deze individuele variabelen met elkaar samenhangen en of ze hetzelfde onderliggende 'construct' meten (Field 2013). Om dit te meten wordt de Cronbach's alpha gemeten via IBM SPSS Statistics, versie 22. Om te bepalen wanneer er sprake is van een redelijke alpha wordt er gekeken naar meerdere factoren. In Field (2013) worden verschillende auteurs beschreven die allen weer een eigen visie hebben op hoe hoog een alpha moet zijn voor dat deze volstaat. Bijvoorbeeld Nunnally (1978): hierin wordt beschreven dat er in beginnende onderzoeken zelfs een alpha van 0.5 volstaat (Field 2013). Binnen dit onderzoek hanteren we de minimale norm van 0.7. In tabel 21 is de alpha score voor de variabele kinderen- en jeugdproblematiek van dit onderzoek weergegeven. Een alpha score van 0.758, wat impliceert dat er sprake is van een redelijk hoge alpha.

Tabel 21 Cronbach's Alpha kinderen- en jeugdproblematiek.

Chronbach's Alpha	Chronbach's Alpha op basis van gestandaardiseerd items	N of items
.759	.758	12

Op het eerste gezicht lijken de onderlinge items hetzelfde construct te meten, maar omdat we dit uitvoeriger willen onderzoeken kijken we hoe de alpha score zou zijn wanneer er een item wordt verwijderd. Wanneer de index betrouwbaar is zou er geen item tussen moeten zitten die de alpha score erg beïnvloed, met andere woorden als een item de alpha score omhoog haalt wanneer het wordt verwijderd dan moet er gekeken worden naar het item. Dit zou immers betekenen dat wanneer het item verwijderd wordt de betrouwbaarheid omhoog gaat (Field 2013). Tabel 22 het totale item statistics weer, hierin is te zien dat er verschillende items boven de Chronbach's alpha van 0.758 zitten. Kindersterfte, zuigelingensterfte, onderwijs verzuim en openbare speelruimte zitten hier net boven. Wanneer we kijken naar de item total correlation moet deze volgens Field boven de 0.3 zijn (Field 2013). Helaas wordt hier duidelijk dat de verschillende items van kinderen- en

jeugdproblematiek niet goed met elkaar correleren op een schaal. Dit is eigenlijk logisch omdat bijvoorbeeld de hoeveelheid openbare speelruimte weinig te maken heeft met het aantal tienermoeders in een gemeente.

Tabel 22 Item total statistics kinderen- en jeugdproblematiek

	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
Zscore: Kindersterfte	,126	,773
Zscore: Zuigelingensterfte	,161	,769
Zscore: Jeugdcriminaliteit	,611	,717
Zscore: Jeugdwerkloosheid	,578	,721
Zscore: Jeugdzorg	,335	,750
Zscore: Kinderen in achterstandswijken	,482	,732
Zscore: Kinderen in armoede	,771	,696
Zscore: Kindermishandeling	,418	,740
Zscore: Onderwijs leerlinggewicht	,652	,712
Zscore: Onderwijs verzuim	,172	,768
Zscore: Openbare speelruimte	-,037	,788
Zscore: Tienermoeders	,555	,724

Om te kijken hoe het precies zit met de onderlinge correlaties van de indicatoren van de variabele kinderen- en jeugdproblematiek, is een Pearson correlatie analyse uitgevoerd. Met andere woorden er wordt gekeken of verschillende items van de variabele kinderen- en jeugdproblematiek wel samen met elkaar correleren en dus samen een schaal mogen vormen. Tabel 23 geeft hiervan een weergave. Hierin is precies af te lezen welke correlaties significant en welke dat niet zijn. Kindermishandeling, onderwijs leerlinggewicht en openbare speelruimte correleren niet met de andere indicatoren. Dit betekent dus dat deze indicatoren niet goed genoeg bij de andere indicatoren van kinderen- en jeugdproblematiek passen op één schaal.

Tabel 23 uitgebreide correlatie analyse variabele kinderen- en jeugdproblematiek

		Zscore: Kindersterfte	Zscore: Zuigelingensterfte	Zscore: Jeugdcriminaliteit	Zscore: Jeugdwerkloosheid	Zscore: Jeugdzorg	Zscore: Kinderen in achterstand	Zscore: Kinderen in armoede	Zscore: Kindermishandeling	Zscore: Onderwijs	Zscore: Onderwijs	Zscore: Openbare speelruimte	Zscore: Tienermoeders
Zscore: Kindersterfte	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	1 404	0,049 0,328 404	0,066 0,185 404	,144** 0,004 404	0,017 0,735 379	,157** 0,002 404	,123* 0,013 404	-0,001 0,981 404	,138** 0,006 404	-0,033 0,515 397	0,089 0,075 404	0,086 0,085 404
Zscore: Zuigelingensterfte	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N		1 404	,125* 0,012 404	,209** 0 404	0,045 0,387 379	,205** 0 404	,189** 0 404	0,072 0,149 404	,100* 0,045 404	-0,024 0,634 397	0,004 0,942 404	0,043 0,386 404
Zscore: Jeugdcriminaliteit	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N			1 404	,512** 0 404	,334** 0 379	,310** 0 404	,609** 0 404	,431** 0 404	,510** 0 404	,156** 0,002 397	-0,068 0,173 404	,406** 0 404
Zscore: Jeugdwerkloosheid	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N				1 404	,217** 0 379	,511** 0 404	,564** 0 404	,278** 0 404	,461** 0 404	,120* 0,017 397	-,153** 0,002 404	,378** 0 404
Zscore: Jeugdzorg	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N					1 379	,167** 0,001 379	,343** 0 379	,354** 0 379	,322** 0 379	0,002 0,966 372	0,036 0,48 379	,147** 0,004 379
Zscore: Kinderen in achterstand	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N						1 404	,484** 0 404	,198** 0 404	,393** 0 404	0,072 0,15 397	-,105* 0,036 404	,343** 0 404
Zscore: Kinderen in armoede	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N							1 404	,413** 0 404	,671** 0 404	,302** 0 397	-0,017 0,73 404	,503** 0 404
Zscore: Kindermishandeling	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N								1 404	,355** 0 404	0,05 0,323 397	0,016 0,751 404	,297** 0 404
Zscore: Onderwijs	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N									1 397	,156** 0,002 397	,114* 0,022 404	,443** 0 404
Zscore: Onderwijs	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N										1 397	-0,049 0,333 397	,284** 0 397
Zscore: Openbare speelruimte	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N											1 404	-0,049 0,329 404
Zscore: Tienermoeders	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N												1

* Geeft weer dat de correlatie significant op een 0.05 level (2-tailed).

** Geeft weer dat de correlatie significant is op een 0.01 level (2-tailed).

Om inzichtelijk te krijgen of de Chronbach's alpha stijgt als deze indicatoren eruit worden gehaald voeren we nogmaals een Chronbach's alpha test uit. Ditmaal zonder de indicatoren kindermishandeling, onderwijs leerlinggewicht en openbare speelruimte. In tabel 24 is te zien dat de Chronbach's alpha gestegen is van 0.759 naar 0.812. Tabel 25 geeft de totale item statistics weer, hierin is te zien dat er nu maar weinig kindersterfte, zuigelingensterfte en onderwijs verzuim nog onder de norm van 0.3 zitten wanneer we kijken naar de onderlinge correlatie. Dit houdt in dat er ook na verwijdering van leerlinggewicht, openbare speelruimte en kindermishandeling er nog steeds andere indicatoren zijn die ook niet genoeg met elkaar correleren om samen een schaal te mogen vormen.

Tabel 24 Chronbach's Alpha kinderen- en jeugdproblematiek (zonder leerlinggewicht, openbare speelruimte en kindermishandeling)

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
,812	,812	9

Tabel 25 Item Total statistics kinderen- en jeugdproblematiek (zonder leerlinggewicht, openbare speelruimte en kindermishandeling)

	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
Zscore: Kindersterfte	,114	,806
Zscore: Zuigelingensterfte	,162	,801
Zscore: Jeugdcriminaliteit	,666	,807
Zscore: Jeugdwerkloosheid	,608	,814
Zscore: Jeugdzorg	,375	,843
Zscore: Kinderen in achterstandswijken	,488	,830
Zscore: Kinderen in armoede	,774	,792
Zscore: Onderwijs verzuim	,182	,799
Zscore: Tienermoeders	,521	,825

Concluderend kan worden vastgesteld dat de schaal betrouwbaarder is wanneer we de indicatoren kindermishandeling, onderwijs leerlinggewicht en openbare speelruimte eruit halen. Na verwijdering

van deze indicatoren steeg Cronbach's alpha van 0.759 naar 0.812. Echter blijkt uit tabel 25 dat na verwijdering er nog steeds indicatoren zijn die te weinig met elkaar samenhangen om een schaal te mogen vormen. Kortom de gebruikte indicatoren, afkomstig uit het Kinderen in Tel bestand, correleren te weinig met elkaar. Hierbij moet worden opgemerkt dat dit voor het onderzoek van het Kinderen in Tel bestand niet erg is. Gedurende dit onderzoek wordt getracht kinderen- en jeugdproblematiek in kaart te brengen en wil men geen schaal maken. Toch hanteren we in dit onderzoek de originele schaal vanuit het kinderen in tel bestand, bestaande uit al de twaalf indicatoren. Dit omdat er in het licht van de beperkingen van dit onderzoek geen ruimte is om een totaal nieuwe schaal te creëren. Aan de hand van dit onderzoek kan worden vastgesteld dat het belangrijk is om tijdens een vervolg onderzoek een andere schaal te hanteren voor de mate van kinderen- en jeugdproblematiek. Men moet echter goed nadenken of het überhaupt wenselijk is om kinderen- en jeugdproblematiek te meten aan de hand van de indicatoren uit het kinderen in Tel bestand. Mocht men echter toch een schaal willen gebruiken dan is deze nieuwe schaal, zoals weergegeven in tabel 25 beter.

Nu de analyses van de variabelen allemaal zijn uitgevoerd en de betrouwbaarheid van de schaal is besproken volgt de conclusie. In het volgende hoofdstuk zal de conclusie en discussie worden besproken en wordt de hoofdvraag beantwoordt.

5. Conclusie en Discussie

In hoofdstuk 4 zijn de vier deelvragen van dit onderzoek beantwoordt. In dit hoofdstuk wordt er een antwoordt gegeven op de onderzoeksvraag: “ Heeft de omvang van kinderen- en jeugdproblematiek in een gemeente invloed op het tijdstip waarop de gemeente een fysiek inlooppunt voor het Centrum van Jeugd en Gezin heeft gerealiseerd in de periode 2007-2011?”. Daarna volgen er enkele discussiepunten over het verloop van dit onderzoek. Als laatste zullen er een aantal aanbevelingen volgen voor toekomstig onderzoek.

5.1 Conclusie

In dit onderzoek werd verwacht dat de mate van kinderen- en jeugdproblematiek en de gemeentegrootte invloed zouden hebben op de timing van een fysiek inlooppunt van het CJG. Deze hypothese kwam voort uit verschillende theorieën die zijn opgesteld op basis van eerdere onderzoeken. Allereerst is er gekeken naar wat innovatie precies inhoudt, vervolgens kwam de volgende definitie voor innovatie tot stand: *‘Er is sprake van een innovatie als een traditionele werkwijze, beleidsprogramma of activiteit van een gemeente vervangen wordt door een nieuw programma of een nieuwe manier van dienst verlenen.’* Vervolgens is besproken welke factoren invloed hebben op innovatie. Berry & Berry (2007) stelden dat vier factoren bij dragen aan innovatie. Binnen dit onderzoek werd vooral gekeken naar twee van de vier factoren, ook omdat de gemeenten zich in gedurende de periode 2007-2011 die situatie bevonden. Namelijk de *derde factor* die volgens Berry & Berry (2007) stelt dat nieuw beleid vaak van hogere hand komt, van nationale overheden via mandaat. *Als vierde factor* kan druk van lokale inwoners gezien worden als een factor waardoor nieuw beleid eerder tot stand komt (Berry 2007).

Hierna is gekeken naar het tijdsverloop van innovatie. In veel literatuur kwam de theorie van Rogers (2003) naar voren, waarbij de innovatie via de ideaaltypische s-curve verloopt. Toch liet het onderzoek van Jans, Denters et al. (2013) naar de BAG registraties voor Nederlandse gemeenten, inzien dat de theorie niet altijd in de praktijk opgaat. Om deze verschillen te kunnen verklaren is er gebruikt gemaakt van verschillende theorieën. Zo bestuurde Walker (1969) in zijn onderzoek innovaties in Amerikaanse staten. Hieruit komt naar voren dat socio-economische en politieke factoren sterk bijdragen aan de mate van innovatie van staten. Binnen dit onderzoek wordt gekeken naar de invloed van de gemeentegrootte op het invoeringsmoment (‘ timing’). Zowel Walker Avellanda et al. (2011). Als Boogers, Schaap et al. stellen dat over het algemeen de grotere gemeenten over meer kennis, kunde en middelen beschikken dan de kleinere gemeenten (Boogers, Schaap et al. 2009).

Nu de deelvragen allemaal individueel beantwoord zijn in hoofdstuk 4 wordt nu de hoofdvraag beantwoordt.

“Heeft de omvang van kinderen- en jeugdproblematiek in een gemeente invloed op het tijdstip waarop de gemeente een fysiek inlooppunt voor het Centrum van Jeugd en Gezin heeft gerealiseerd in de periode 2007-2011?”

Dit onderzoek wijst uit dat de omvang van kinderen- en jeugdproblematiek in een gemeente 5,7% van het tijdstip van een fysiek inlooppunt voor het Centrum van Jeugd en Gezin kan verklaren. Omdat we in dit onderzoek ook hebben gekeken naar de gemeentegrootte kan, wanneer we beide variabelen samenvoegen, voor 14,9 % de timing van het fysieke inlooppunt van het CJG worden verklaard. De gevonden relatie is redelijk hoog. Zoals als eerder is aangegeven blijkt uit de verschillende literatuur dat innovatie samenhangt met veel verschillende factoren. Gedurende dit onderzoek hebben we echter ‘slechts’ gekeken naar twee van deze factoren, namelijk de mate van kinderen- en jeugdproblematiek en de gemeentegrootte. Dit houdt in dat deze twee factoren wel degelijk belangrijk om de innovatiekracht van gemeenten te voorspellen. Daarnaast is er niet bij alle gebruikte indicatoren sprake van een positieve significante relatie. Hierbij moet worden opgemerkt dat de gebruikte schaal voor kinderen- en jeugdproblematiek onvoldoende betrouwbaar is. De gebruikte indicatoren hangen onderling te weinig met elkaar samen om samen één schaal te mogen vormen. Dit is een belangrijk leerpunt dat naar voren komt uit dit onderzoek.

5.2 Discussie

In de conclusie zijn de resultaten van dit onderzoek weergegeven. In deze paragraaf zullen de beperkingen van dit onderzoek op methodologisch gebied worden beschreven. Daarnaast zal de gebruikte theorieën worden bediscussieerd.

In dit onderzoek is beschreven of de omvang van kinderen- en jeugdproblematiek binnen een gemeente van invloed is op het tijdstip van invoering van een fysiek inlooppunt van het CJG. De data is reeds verzameld en bestaat uit data van alle gemeenten van Nederland (N=407). In deze paragraaf worden de beperkingen van dit onderzoek op methodologisch gebied besproken. Wanneer we kijken naar de betrouwbaarheid van dit onderzoek, wordt er volgens Babbie gekeken of dit onderzoek bij herhaling dezelfde resultaten zou opleveren (Babbie p.151, 2009). Binnen dit onderzoek is alles stap voor stap beschreven en zal er bij herhaling sprake zijn van dezelfde resultaten.

Behalve de betrouwbaarheid stelt Babbie verder dat de validiteit van een onderzoek zeer belangrijk is. Omdat we voor dit onderzoek gebruik hebben gemaakt van de gehele populatie is de externe validiteit hoog. Betrouwbaarheid beschrijft of de uitgevoerde meting wel het gekozen concept meet (Babbie p.153, 2009). Naast het feit dat er volgens dit onderzoek een zeer zwak

positief verband is tussen de mate van kinderen- en jeugdproblematiek en de timing van een fysiek inlooppunt van het CJG, moet er worden opgemerkt dat de mate van kinderen- en jeugdproblematiek alleen is gemeten aan de hand van de data van het Kinderen in Tel bestand. Deze data is zeer zorgvuldig verzameld en vervolgens gerankt naar Z-scores. De opgetelde Z-scores zijn in dit onderzoek gebruikt om de mate van kinderen- en jeugdproblematiek aan te duiden. Echter hebben alle indicatoren uit het Kinderen in Tel bestand dezelfde “waarde” (uitgedrukt in Z-score) mee gekregen, met andere woorden: alle indicatoren wegen even zwaar op de totaalscore. De vraag die hierbij naar bovenkomt is: is dit eigenlijk wel correct? Anders geformuleerd: klopt het eigenlijk wel dat jeugdcriminaliteit even zwaar weegt op de totaalscore als bijvoorbeeld de hoeveelheid openbare speelruimte of het aantal tienermoeders in een gemeente? Daarnaast is het discutabel welke indicatoren meer ‘druk’ tot innoveren opleveren. Leveren jeugdcriminaliteit en het aantal openbare speelplaatsen bijvoorbeeld even veel druk op? Het is moeilijk om aan te geven of de variabele de mate van ‘kinderen- en jeugdproblematiek’ een volledig beeld weergeeft van de gehele situatie rondom de kinderen- en jeugdproblematiek (Field, 2013).

Naast de beschreven methodologische discussies, wordt ook de besproken literatuur gereflecteerd. Zoals al eerder is beschreven hangt innovatie van beleid met veel factoren samen. Het is gecompliceerd om aan de hand van een kwantitatief onderzoek te achterhalen welke factoren specifiek hebben bijgedragen aan de timing van een fysiek inlooppunt van het CJG. Een voorbeeld van de beperkingen van dit onderzoek kan worden aangeduid door het model van Berry & Berry (2007). Het model van Berry & Berry (2007) bespreekt vier factoren die innovatie van beleid kunnen verklaren. Binnen dit onderzoek is er echter alleen gekeken naar twee factoren, namelijk de druk vanuit lokale inwoners en het feit dat innovaties vaak verplicht worden gesteld door de overheid. De andere factoren komen binnen dit onderzoek niet aan de orde. Anders geformuleerd: het is moeilijk om aan de hand van numerieke data te achterhalen welke factoren een rol hebben gespeeld bij gemeenten. Wanneer we kijken naar de gemeentegrootte stellen Boogers, Schaap et al. (2009) dat grotere gemeenten over meer kennis, kunde en middelen beschikken. Toch blijkt uit dat onderzoek ook dat kleinere gemeenten dit tekort vaak oplossen door excellent samen te werken met andere gemeenten (Boogers, Schaap et al. 2009). Met andere woorden, het is lastig om in dit onderzoek de daadwerkelijke invloed van de gemeentegrootte te generaliseren. Het is moeilijk om weer te geven in hoeverre de onderzochte variabelen daadwerkelijk datgene weergeven wat geconceptualiseerd is. In dit geval meten we de gemeentegrootte aan inwonersaantallen. Dit geeft goed weer hoe groot een gemeente is maar zegt aan de andere kant weinig over een kwaliteit van een bepaalde gemeente. We kunnen in dit onderzoek stellen dat innovatiekracht zeker samenhangt met de gemeentegrootte, maar we kunnen niet stellen dat grotere gemeenten beter in innoveren zijn.

5.3 Aanbevelingen & leerpunten.

Dit onderzoek geeft aan de hand van kwantitatieve data een verklaring op de vraag of de omvang kinderen- en jeugdproblematiek van invloed is op de timing van beleid. De aanbevelingen geven eerst aan waar in de toekomst rekening mee moet worden gehouden. Hierna volgen er aanbevelingen over een mogelijk vervolgonderzoek.

In het begin van dit onderzoek werd de werking van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning toegelicht en welke gevolgen voor gemeenten hier uit voortkomen. Gemeenten krijgen via de Wmo steeds meer taken en verantwoordelijkheden toe bedeed. Dit omdat de rijksoverheid van mening is dat gemeenten beter op de hoogte moeten zijn van de lokale behoeftes van inwoners dan de rijksoverheid zelf. De logische vervolgstap lijkt dan te zijn dat gemeenten overgaan tot nieuw beleid wanneer de lokale problematiek hoog is. Gedurende dit onderzoek stond de specifieke casus van het CJG hiervoor centraal. De mate van problematiek binnen een gemeente is gemeten aan de hand van data uit het Kinderen in Tel bestand. Na verschillende analyses waaronder Chronbach's Alpha, blijkt dat de indicatoren onvoldoende met elkaar correleren om samen één schaal te vormen. Een belangrijk leerpunt uit dit onderzoek is dan ook dat men er rekening mee moet houden dat de gebruikte schaal niet voldoende is om te hanteren in vervolg onderzoeken.

Eén van de conclusies van dit onderzoek is dat de mate van kinderen- en jeugdproblematiek nauwelijks van invloed is geweest voor de totstandkoming van een fysiek inloop punt van het CJG. Deze conclusie is verontrustend te noemen met het oog op de toekomst, aangezien vanaf 2015 de zorg voor jeugd helemaal wordt ondergebracht bij de gemeente. De verantwoordelijkheden van de gemeente zijn vastgelegd in de nieuwe Jeugdwet (Rijksoverheid 2015). In dit onderzoek is specifiek gekeken naar de omvang van problematiek en gemeentegrootte op de timing van een fysiek CJG. Aan de hand van dit onderzoek kunnen echter geen conclusies worden getrokken betreffende de kwaliteit van het beleid van gemeenten, of de kwaliteit van de CJG's. Zo weten we bijvoorbeeld niet of in gemeenten waar men eerder is overgegaan tot een fysiek CJG, de problematiek is teruggedrongen. Kortom, we weten niet hoe een CJG functioneert. Een concrete aanbeveling voor een vervolgonderzoek is om onderzoek te doen naar het lokale maatwerk van gemeenten. Draagt de onderverdeling van bijvoorbeeld de jeugdzorg wel bij aan de kwaliteit van jeugdzorg? Dit is een belangrijke vraag, want gemeenten krijgen immers steeds meer te maken met decentralisaties. Lokaal maatwerk is daarbij essentieel. Het gevaar schuilt hem dan ook in datgene wat Boogers et al. (2009) al beschreven, namelijk dat de veerkracht van gemeenten niet oneindig is: *“Als er meer belang wordt toegekend aan de decentralisatiedoelstelling om lokaal maatwerk te stimuleren, zijn de grenzen van de gemeentelijke veerkracht inmiddels bereikt.”*(Boogers, Schaap et al. 2009)

6. Literatuurlijst

Babbie, E. (2009). The Practice of Social Research. Belmont, CA, Thomson Wadsworth.

Berry, F. S. B. a. W. D. (2007). "Innovation and Diffusion Models in Policy Research." P.A. Sabatier Theories of the Policy Process **2nd**.

Boogers, M., et al. (2009). "Decentralisatie als opgave." Bestuurswetenschappen **63**(1): 29-49.

CBS, S. N. (2007). The Netherlands Regional. (Regionale cijfers gemeentegrootte). Retrieved from <http://www.statline.cbs.nl/> 16-09-2014.

Field, A. (2013). Discovering statistics using IBM SPSS statistics, Sage.

Gray, V. (1973). "Innovation in the states: A diffusion study." The American Political Science Review: 1174-1185.

Grotenhuis, M. and A. Matthijssen (2006). Basiscursus SPSS: versie 10-14, Koninklijke Van Gorcum.

Herweijer, M. and M. van Genugten (2013). "Innovatie van binnenlands bestuur."

Houwer J., J. d. M., Richt A., Atalay V. (2009). "Inhoudelijk verslag Brede Doeluitkering Centra voor Jeugd en Gezin over het jaar 2009."

Houwer J., J. d. M., Richt A., Atalay V. (2010). "Inhoudelijk verslag Brede Doeluitkering Centra voor Jeugd en Gezin over het jaar 2010."

Houwer J., J. d. M., Richt A., Atalay V. (2011). "Inhoudelijk verslag Brede Doeluitkering Centra voor Jeugd en Gezin over het jaar 2011."

Houwer J., J. d. M., Westering van Y., Burger G. (2008). "Inhoudelijk verslag Brede Doeluitkering Centra voor Jeugd en Gezin over het jaar 2008."

Jans, W., et al. (2013). "Innovatiekracht in Nederlandse gemeenten: naar een bestuurskundige onderzoeksagenda." Bestuurswetenschappen **67**(3): 21-44.

Krause, R. M. (2011). "Policy innovation, intergovernmental relations, and the adoption of climate protection initiatives by US cities." Journal of Urban Affairs **33**(1): 45-60.

Mohr, L. B. (1969). "Determinants of innovation in organizations." The American Political Science Review: 111-126.

NJI, N.J. I. (2014) Basismodel CJG.

Pemberton, H. E. (1936). "The curve of culture diffusion rate." American Sociological Review **1**(4): 547-556.

Rijksoverheid (2015). ""Jeugdzorg in de wet".

Rijksoverheid (2008). " Jeugdzorg vraag en antwoord."

Rogers, E. M. (2003). "Diffusion of innovations." New York: Free Press.

Steketee, M., et al. (2009). "Kinderen in Tel Databoek 2009."

Van Peet, A., et al. (1997). Toegepaste statistiek: Inductieve technieken, Wolters-Noordhoff.

Walker, R. M., et al. (2011). "Exploring the diffusion of innovation among high and low innovative localities: a test of the Berry and Berry Model." Public Management Review **13**(1): 95-125.